SỐ 08, THÁNG 11/2020

EPOCH TIMES TIẾNG VIỆT

GIÁO DỤC & ĐỜI SỐNG

CATHERINE CHANG/EPOCH TIMES

"Vợ hiền thì chồng ít họa, con hiếu thì cha yên lòng", người vợ tốt thì người chồng có phúc.

Tranh vẽ Trưởng Tôn hoàng hậu.

GIÁO DỤC GIA ĐÌNH

Vợ tốt tạo phúc cho chồng

ĐỔNG HÂN

Chu Nguyên Chương, hoàng đế khai quốc triều Minh và Mã hoàng hậu kết giao từ khi còn nghèo hèn. Mã hoàng hậu là người vô cùng tốt. Xưa Chu Nguyên Chương bị người ta nghi ngờ, bắt giam, để đem đồ ăn cho ông, bà phải giấu bánh nướng vào trong ngực, thân thể bị nóng bỏng vẫn phải đem được bánh vào nhà lao. Bà không quản ngại gian nan, đi giải thích rõ vấn đề, khiến Chu Nguyên Chương được thoát hiểm, được phóng thích. Người vợ như thế này mới là người vợ tốt thực sự.

Chu Nguyên Chương còn hay sát nhân, đương nhiên là những tham quan. Có lần ông đã bắt rất nhiều quan phạm tội mưu phản, trong đó có Tống Liêm là thầy của thái tử. Sau này cháu trai ông ta bị dính líu vào án mưu phản, Chu Nguyên Chương bắt và chuẩn bị cho hành hình. Mấy hôm đó, Mã hoàng hậu ăn cơm không uống rượu, không ăn thịt, Chu Nguyên Chương trông thấy rất buồn liền hỏi nguyên do. Mã hoàng hậu nói muốn cầu phúc cho Tống Liêm tiên sinh. Chu Nguyên Chương nghe vậy rất cảm động nên đã phóng thích Tống Liêm. Mã hoàng hậu thường xuyên khuyên chồng ít giết người, đây chính là một người vợ tốt, người vợ thiện lương.

Người vợ tốt khi khuyên can chồng thì dùng phương thức ôn nhu, không dùng phương pháp cứng rắn.

Phụ nữ cần nhu, không thể dựa vào cương. Hoàng đế nghe ý kiến của người khác gọi là tiếp thu can gián. Đường Thái Tông tiếp thu can gián, "dùng đồng làm gương có thể sửa áo mũ ngay ngắn, dùng sử sách làm gương có thể biết lẽ thịnh suy hưng vong, dùng người làm gương có thể biết được chuyện thành bại được mất". Đường Thái Tông lấy Ngụy Trưng làm tấm gương để tự soi mình, do đó đã có thể tiếp thu can gián, nghe ý kiến của mọi người.

Nhưng Ngụy Trưng có lúc giữa triều đình nói rất trực ngôn, không nể mặt Đường Thái Tông chút nào, có lúc khiến hoàng đế không có đường lùi. Có lúc cũng khiến Thái Tông cũng tức giận. Một lần hoàng đế vô cùng tức giận, trở về cung vừa đi vừa nói: "Sớm muộn ta cũng phải giết hắn".

Trưởng Tôn hoàng hậu nghe thấy liền hỏi: "Sao hoàng thượng giận dữ như thế, bệ hạ muốn giết ai đấy?"

"Chẳng ai ngoài gã Ngụy Trưng luôn làm ta mất mặt giữa quần thần, sớm muộn ta cũng phải giết hắn".

Trưởng Tôn hoàng hậu nghe xong không nói năng gì trở về hậu cung, sau đó mặc triều phục, mũ phượng xiêm mây, đến yết kiến Thái Tông, rồi hành lễ quân thần. Thái Tông thấy vậy rất buồn hỏi: "Mới vừa rồi ở đây, sao giờ lại nghiêm trang như thế này?"

Trưởng Tôn hoàng hậu nói: "Chúc mừng hoàng thượng, bệ hạ là vị minh quân. Bởi vì người xưa có

Tiếp theo trang **2**

Vợ tốt tạo phúc cho chồng

EPOCH TIMES

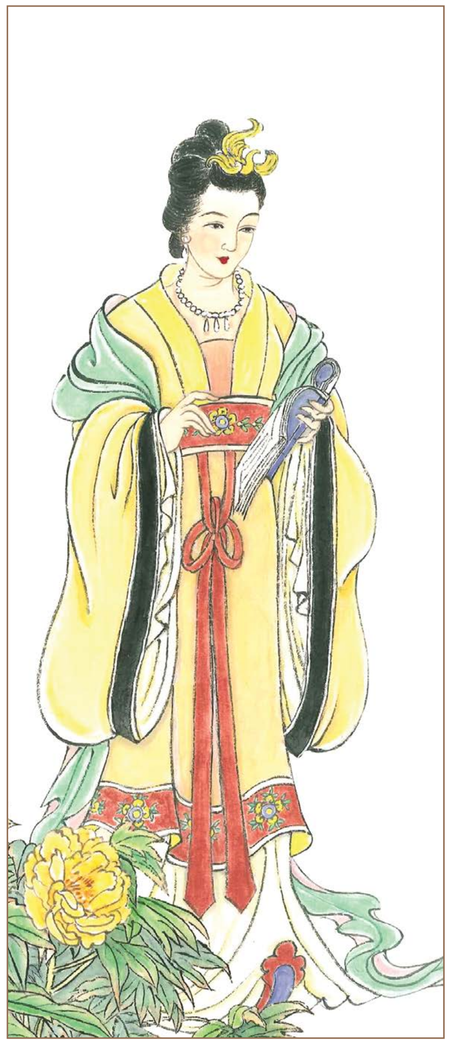

Tiếp theo từ trang 1

nói rằng ‘chủ minh thần trực’ (vua sáng thì bề tôi chính trực). Có người dám mạo sinh tử để đề xuất ý kiến với bệ hạ thì có nghĩa là bệ hạ là một vị quân chủ hiền minh”.

Đường Thái Tông nghe vậy nghĩ, đúng rồi, mình là minh quân, nên vui mừng lắm. Thế là không còn suy nghĩ muốn sát hại Ngụy Trưng nữa.

Như thế có thể nói rằng, Ngụy Trưng can gián chính là cương trực, còn Trưởng Tôn hoàng hậu can gián lại nói “chủ minh thần trực”, dùng phương thức này can gián, chính là phương thức ôn nhu của phụ nữ, có thể thấy hiệu quả còn tốt hơn.

Đương nhiên cũng không hoàn toàn bài trừ cái “cương”, bởi vì chúng ta nói đến cái “thuận”. Bạn “thuận” bởi vì họ làm đúng, bạn không thể thuận theo họ làm việc xấu. Bất kể là chồng hay cha, sách “Đệ tử quy” (Phép tắc người con) có dạy: “Cha mẹ lỗi, khuyên thay đổi” (Thân hữu quá, gián sử canh).

Họ có lỗi có sai lầm, bạn cần khuyên họ sửa chữa, quy chính, nhưng cần “Mặt ta vui, lời ta dịu” (Di ngô sắc, nhu ngô thanh). Khi họ không vui, không nghe thì không nói, đợi khi họ vui vẻ thì nói tiếp: “Khuyên không nghe, vui can tiếp” (Gián bất nhập, duyệt phục gián).

Người vợ tốt không phải là chịu ấm ức cầu toàn. Mọi người cũng biết nước Tề có tể tướng Yến Anh. Ông là người rất thấp bé nhưng lại có thể làm tể tướng của một nước. Một lần Yến Tử ngồi xe đi ra ngoài, người đánh xe cho ông có vẻ đắc chí, diễu võ dương oai, vợ anh ta nhìn thấy. Đến khi người đánh xe trở về thấy vợ đang thu dọn hành lý bèn hỏi: “Nàng làm gì đó?”

“Tôi về nhà mẹ, không muốn ở với anh nữa”.

“Tại sao lại như thế?”

“Anh xem Yến Anh đó, làm tể tướng, ngồi trong xe mà bình thản hòa ái như thế. Anh là người đánh xe, có gì ghê gớm mà diễu võ dương oai đắc chí. Anh làm như thế sẽ gây họa, tôi không sống với anh nữa”.

Anh phu xe ngẫm nghĩ: “Ừ, cũng đúng thật, nếu gặp phải một ông quan lớn, đắc tội với ông ta, tuy ông ấy không dám làm gì tể tướng nhưng ông ta sẽ trị được mình. Chẳng phải tự gây họa đó sao?”

Thế là anh phu xe vội vàng nói: “Nàng chớ đi, tôi sẽ thay đổi”.

Từ đó anh phu xe đánh xe không còn vênh vang như trước nữa, rất bình thản và hòa ái. Yến Anh thấy anh phu xe thay đổi như vậy thì ngạc nhiên hỏi nguyên do. Anh ta kể lại vợ anh ta đã nói như thế nào. Yến Anh nghe vậy thấy người phu xe này biết lỗi liền sửa chữa thay đổi, là một người có đức. Hơn nữa trong nhà lại có một người vợ hiền, là một nhân tài. Vì vậy Yến Anh bèn tiến cử anh phu xe làm quan. Bạn xem người này có tốt không, bởi vì anh ta có một người vợ tốt như thế này, nên một người phu xe được làm quan. Tại sao? Không biết mọi người có biết những tham quan bị bắt đó, rất nhiều người trên tòa đã oán hận vợ, bởi vì các bà vợ nhận quà, lễ rất ghê, khiến họ bước đến vực sâu. Đó không phải là người vợ hiền. Giả sử có người vợ hiền không để chồng nhận quà cáp, để chồng làm một người lãnh đạo đàng hoàng tạo phúc cho người dân một vùng thì tốt biết bao.

“Vợ hiền thì chồng ít họa, con hiếu thì cha yên lòng”, người vợ tốt thì người chồng có phúc.

(Bài viết dựa trên các bài giảng của chuyên gia giáo dục văn hóa truyền thống Đồng Hân)

Thanh Hà biên dịch

TRÍ HUỆ CỔ NHÂN

Thiện đức là căn bản cho việc lập thân và công danh sự nghiệp

EPOCH TIMES

HẠNH THI

Người xưa tin rằng dạy con tu dưỡng phẩm chất đạo đức lương thiện mới là nền tảng vững chắc để gia đình kế thừa và phát triển hưng thịnh.

Câu chuyện về Trần Thị, người mẹ hiền đức của Doãn Đôn là tấm gương sáng cho các bậc cha mẹ ngày nay.

Vào thời nhà Tống có một triết học gia nổi tiếng tên là Trình Di, cũng được gọi là Y Xuyên tiên sinh. Ông có một người học trò, tên là Doãn Đôn (1071—1142).

Mẹ của Doãn Đôn tức Trần Thị xử lý các việc trong nhà từ trước đến nay đều nghiêm túc, chỉnh tề; mặc dù gia cảnh thanh bần kham khổ, nhưng trong nhà vẫn luôn sạch sẽ, gọn gàng. Cuộc sống của gia đình Doãn Đôn khá bình thản, người ta cũng không nhìn thấy người nhà Doãn mang nét mặt buồn bã lo lắng bao giờ. Doãn Đôn từ nhỏ được mẹ giáo dục ngôn hành cử chỉ phải đúng mực phù hợp lễ nghĩa. Doãn Đôn lớn hơn một chút, lại được mẹ dạy đọc sách Thánh hiền, học tập kinh sách.

Trần Thị nghe nói rằng, Y Xuyên tiên sinh Trình Di hết lòng dạy bảo các môn sinh, vì thế nên bảo con trai đến bái làm thầy.

Trước khi Doãn Đôn lên đường, mẹ ông khuyên bảo rằng, phàm là tìm cầu học hỏi thì nhất định phải học đến tận căn nguyên nguồn cội, nhất định phải học hiểu kinh sách, minh bạch rõ ràng mới được. Nếu như đọc sách mà không chú trọng lý giải ý nghĩa thì cũng giống như chỉ cày ruộng mà không đi thu hoạch vậy, đã khai khẩn đất hoang mà không dùng thêm phân bón; đây là do không có thói quen chăm chỉ, bền lòng; đều là do cố gắng không đủ.

Sau này, Doãn Đôn có chút thành tựu trong học tập, cũng muốn tham gia kỳ thi. Lần đó, đề mục kỳ thi liên quan đến việc giết hại các Nguyên Hựu chư thần. Năm Sùng Ninh đời Tống Huy Tông, đại gian thần Thái Kinh sau khi phong tướng, kéo bè kết đảng mưu lợi kiếm chác, bài xích những người bất đồng chính kiến, tướng Tư Mã Quang, Tô Thức, Văn Ngạn Bác... 309 cái tên khắc trên bia đá, gọi là “Nguyên Hựu đảng tịch” bia. Đề mục kỳ thi nói về 309 người này. Doãn Đôn thấy rằng ý nghĩa đề tài này thật không tốt, vì thế khỏi cần viết bài, đi thẳng ra khỏi phòng thi.

Sau khi trở về nhà, Doãn Đôn đem việc này kể lại với mẹ. Bà nói: “Ta chỉ cần con dùng Thiện đức để hiếu thuận với ta, không cần con phải làm quan cao lộc lớn mà phụng dưỡng.”

Y Xuyên tiên sinh nghe được câu này của Trần Thị, tán thưởng nói rằng: “Trần Thị quả là một người mẹ hiền đức.”

Mặc dù, Doãn Đôn cả đời không tham gia thêm cuộc thi nào nữa, nhưng vì uy tín, danh vọng cao dày, vào năm đầu Tĩnh Khang, ông lại được vua Tống Khâm Tông triệu tới kinh thành ban danh “Hòa Tĩnh xử sĩ”, sau này đảm nhiệm Lễ bộ Thị lang kiêm thị giảng.

Từ tấm bé, Doãn Đôn đã được Trần Thị dùng lễ nghĩa để chỉ dạy, làm cản bản cho lập thân lập thế, làm người và làm nên công danh sự nghiệp.

“Gieo mầm cây dâu, từ nhỏ đã phải thẳng, cây trưởng thành vẫn thẳng tắp.” Văn hóa truyền thống cho rằng dạy bảo con cái tu thân trọng đức mới là nền tảng lâu dài giúp chúng vững bước, thành tựu trên đường đời.

Dạy bảo con cái tu thân trọng đức mới là nền tảng lâu dài giúp chúng vững bước, thành tựu trên đường đời.

TRITHUCVN.ORG

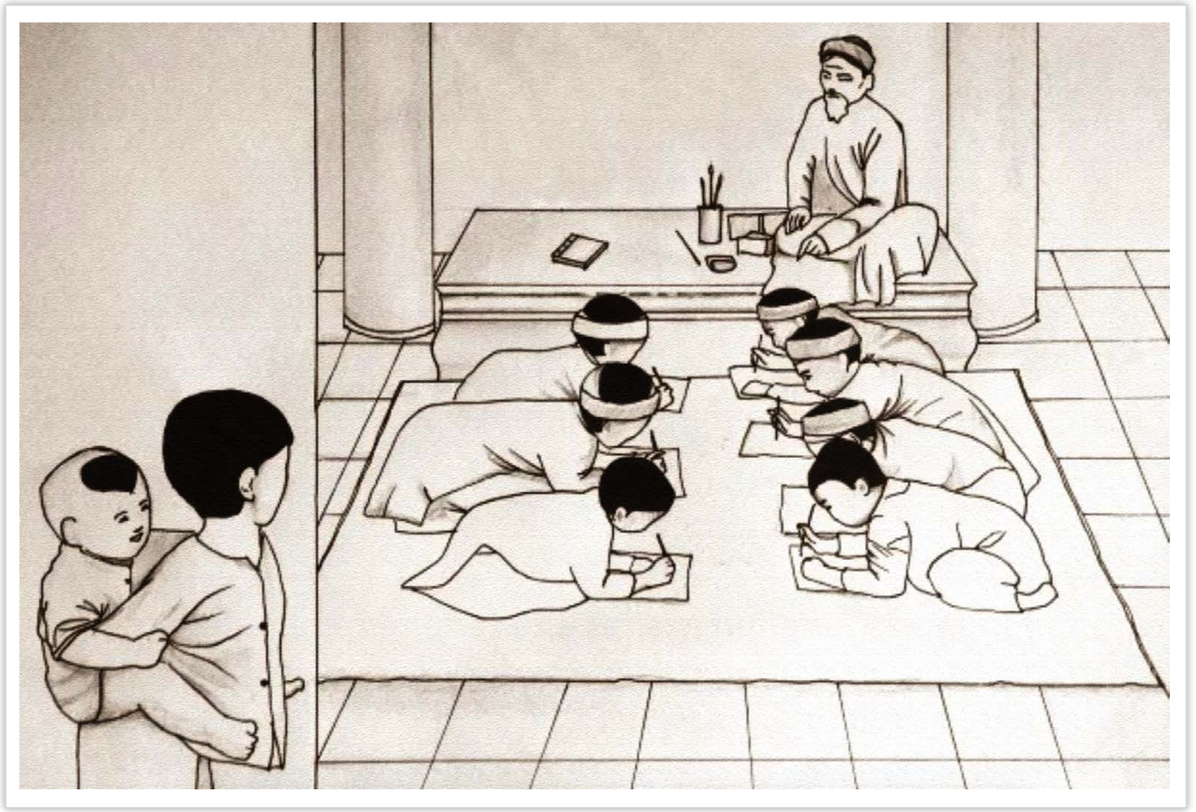

Tranh vẽ cậu bé Vũ Duệ cõng em học lỏm.

Cậu bé cõng em học lỏm trở thành Trạng nguyên

HẠNH THI

Vũ Duệ, tên thật là Vũ Nghĩa Chi. Ông là người làng Trình Xá, huyện Sơn Vi, trấn Sơn Tây, tỉnh Phú Thọ. Vũ Nghĩa Chi nhà nghèo, từ nhỏ đã phải làm lụng vất vả để đỡ đần cha mẹ, nhưng lại nổi tiếng thông minh, 7 tuổi đã đọc thông, viết thạo, biết làm thơ. Người đương thời gọi ông là “Thất Tuế Thần Đồng”.

Vũ Nghĩa Chi sinh năm 1468 trong một gia đình nhà nông nghèo. Cha mẹ cậu ngày ngày quần quật ngoài đồng mà vẫn không đủ tiền lo cho con ăn học. Hàng ngày cậu phải giúp cha mẹ trông em, làm việc nhà và nấu cơm.

Gần nhà Nghĩa Chi có một thầy đồ mở lớp dạy học cho lũ trẻ trong làng. Cậu thường cõng em đứng ngoài nghe giảng rất chăm chú. Ban đầu thầy đồ cũng không để ý, chỉ cho rằng cậu bé tò mò đứng xem, vài hôm hết hứng là đi chỗ khác chơi ngay. Nhưng đã qua hơn nửa năm mà cậu bé không vắng một buổi nào, khiến thầy đồ cảm thấy yêu mến lòng hiếu học của cậu bé. Thế nên cũng thành thói quen, trước khi bắt đầu giảng bài là thầy đồ lại đưa mắt nhìn ngoài cửa, thấy cậu bé cõng em nhìn vào lớp học chăm chú thì thầy mới bắt đầu giảng bài.

Thầy đồ biết hoàn cảnh khó khăn nhà Nghĩa Chi, cũng muốn giúp cậu bé ham học này. Để chắc chắn không nhìn nhầm người, thầy đồ quyết định thử tài cậu bé. Nếu cậu bé là người hiếu học, ghi nhớ những điều ông giảng sáu tháng qua, thêm suy luận tư duy thì ắt sẽ trả lời được. Còn nếu không thì cũng là cái cớ để mời cậu bé đi, tránh để học trò trong lớp bị mất tập trung học tập.

Thế là thầy ra một câu hỏi khó. Đầu tiên, thầy hỏi các học trò ngồi trong lớp trước, nhưng các câu trả lời đều khiến thầy không ưng ý. Cuối cùng, thầy nhìn ra ngoài cửa rồi hỏi “cậu trò học lỏm” rằng: “Này cậu bé, con có thể trả lời được câu hỏi của ta không?”

Không ngờ, câu trả lời của Vũ Nghĩa Chi khiến thầy rất hài lòng, các trò trong lớp cũng thán phục. Từ đó thầy cho phép cậu có thể vào lớp đàng hoàng.

Thầy đồ còn nói: “Cái tên Vũ Nghĩa Chi tuy hay nhưng chưa xứng với tài năng của con; nay thầy đổi cho con thành Vũ Công Duệ, nghĩa là người con thông minh tài trí và công minh công bằng của họ Vũ.” Cậu bé vui mừng tạ ơn thầy.

Vũ Công Duệ quả không phụ lòng thầy; càng ngày cậu càng thể hiện tài trí của mình. Trong dân gian vẫn còn lưu truyền nhiều giai thoại về ông.

Một lần có người đến nhà đòi nợ, chỉ thấy có Vũ Công Duệ ở nhà, bèn hỏi: “Bố mẹ cháu đâu?”

Cậu bé đáp rằng: “Bố cháu đi nhổ cây sống, trồng cây chết. Mẹ cháu đi bán gió, mua trăng.”

Người chủ nợ lấy làm lạ, lại tò mò không biết cha mẹ cậu làm gì nên căn vặn mãi. Cậu bé chỉ cười không đáp. Ông chủ nợ bèn dỗ dành: “Cháu mà nói thật, ta sẽ xóa nợ cho nhà cháu.”

Duệ lấy cục đất sét ra rồi bảo ông chủ nợ in ngón tay vào làm tin; ông ta nghĩ đây chỉ là trò chơi trẻ con nên đồng ý.

Lúc đó cậu bé mới giải thích rằng: “Cha cháu đi nhổ mạ cấy lúa, còn mẹ cháu đi bán quạt mua dầu về thắp đèn buổi tối.”

Ông chủ nợ thấy cậu bé trả lời rất thông minh và chính xác thì vui vẻ ra về. Mấy hôm sau, ông chủ nợ lại đến nhằm lúc bố mẹ có nhà. Cậu bé đem hòn đất có vết tay in lần trước ra nói: “Tay ông điểm chỉ vào đây, đồng ý xóa nợ rồi còn đòi gì nữa!”

Ông chủ nợ cười nói với bố mẹ cậu bé rằng nên để cậu bé được đi học, còn khoản nợ đó ông xóa nợ, coi như là giúp tiền đèn sách.

Năm Hồng Đức thứ 21 (1490) thời vua Lê Thánh Tông, Vũ Công Duệ đỗ Trạng nguyên (hạng cao nhất trong các khoa thi thời phong kiến ở Việt Nam) khi mới 22 tuổi.

Nhờ tính công bằng chính trực, Vũ Công Duệ được vua bổ nhiệm làm Đô ngự sử, là chức quan cao nhất trong Ngự Sử Đài của nhà Lê. Thời bấy giờ, Ngự Sử Đài là cơ quan có đặc quyền được bẩm tấu tất cả mọi việc không đúng hoặc chưa tốt của các quan lại.

Vũ Công Duệ được các quan trong triều đình kính nể. Suốt 32 năm làm quan, ông giữ các vị trí trọng yếu qua sáu đời vua. Nhờ chăm chỉ học hành nên từ một cậu bé nhà quê nghèo khổ đã trở thành một công thần vinh hiển, được sử sách lưu danh.

(Tranh minh hoạ từ cuốn sách “Quốc văn Giáo khoa thư”)

Sách “Minh Đạo gia huấn” (Dạy con sáng Đạo) giảng:

Trò tu trong nhà, từ làng đến nước
Khoa bảng quan tước, đọc sách mà nên
Nghèo mà chăm học, có thể lập thân
Giàu mà chăm học, lại càng vinh hiển.

Ý rằng: Là học trò thì trước tiên cần tu dưỡng bản thân, trau dồi rèn giữa phép tắc, lễ nghĩa trong các mối quan hệ từ gia đình, dòng tộc, làng xóm; rộng hơn nữa là một công dân với trách nhiệm với đất nước. Từ yêu gia đình, người thân mà mở rộng tấm lòng ra đến yêu khắp thiên hạ.

Người vinh hoa, hiển đạt là nhờ vào học hành, trau dồi tri thức mà thành.

Nếu nghèo khó mà chăm chỉ học hành thì cũng có ngày lập nên công danh sự nghiệp.

Người giàu có mà chăm chỉ học hành thì càng hiển đạt và danh tiếng vang xa.

Sách Hậu Hán thư viết: “Người có chí thì cuối cùng cũng sẽ thành công.” *(Nguyên văn: “Hữu chí giả sự cánh thành”)*

> **“Người có chí thì cuối cùng cũng sẽ thành công.”**
>
> *Trích sách Hậu Hán thư*

Cha mẹ tích âm đức, con cái hiển đạt lưu danh

HẠNH THI

Đậu Yên Sơn dạy 5 con trở thành tiến sĩ, "ngũ tử đăng khoa" là câu chuyện minh chứng rằng cha mẹ có ảnh hưởng rất lớn trong việc giáo dục con cái, và sự tu dưỡng đạo đức của cha mẹ đem đến phước báu cho gia đình.

Đậu Yên Sơn là nhân vật thường được nhắc đến trong những bài giảng đầu tiên của Nho học. Trong "Tam Tự Kinh" có hai câu thơ rằng:

"Đậu Yên Sơn, hữu nghĩa phương
Giáo ngũ tử, danh câu dương"

(Nghĩa là: Đậu Yên Sơn, có đạo đức, dạy năm con, đều lưu danh)

Đậu Yên Sơn tên thật là Đậu Vũ Quân, sống vào thời Chu sau thời Ngũ Đại thập quốc. Nhà ông ở Ngư Dương thuộc nước Yên cổ nên mọi người gọi ông là Đậu Yên Sơn.

Yên Sơn sinh ra trong một gia đình danh giá, gia cảnh khá giả, sống trong nhung lụa, được chiều chuộng, nên từ nhỏ đã không phải động tay làm việc, tính tình ngỗ ngược, hay bắt nạt người nghèo khổ.

Khi thành gia lập thất, hơn 30 tuổi mà vẫn chưa có mụn con nào, trong lòng lo lắng e rằng sẽ không có người lo hương hỏa cho tiên tổ.

Một đêm, ông nằm mộng thấy ông nội và người cha quá cố của mình trở về, nói: "Vũ Quân, con làm làm nhiều việc bất nghĩa như vậy, kiếp này vận mệnh không tốt, không những không có con nối dõi, mà thọ mệnh cũng rất ngắn ngủi. Nếu muốn trường thọ và kéo dài hương hỏa tổ tiên thì con phải mau quy tâm hướng thiện. Từ nay trở đi phải thật tâm hối cải, sửa chữa những lỗi lầm trước kia mà hành thiện tích đức, mới có hy vọng thay đổi được số mệnh."

Đậu Yên Sơn tỉnh dậy, mồ hôi toát lạnh cả người. Ông đem lời của ông nội và cha điềm hóa trong mơ, ghi nhớ nằm lòng, lập chí từ nay về sau hối cải tu thiện, tích âm đức, quyên tiền cứu dân nghèo khổ, xây cầu làm đường, làm rất nhiều việc thiện.

Đậu gia có một người làm, trong một lần túng thiếu đã dại dột lấy trộm tiền của chủ nhân; anh ta lo lắng bị phát giác và bị phạt, liền viết một phiếu gán nợ, buộc ở cổ tay đứa con gái 12 tuổi. Trên phiếu đó viết: "Tôi bán đứa con gái này, bồi thường số tiền đã lấy trộm." Sau đó người hầu này trốn biệt tích nơi đất khách.

Đậu Yên Sơn biết chuyện trong lòng rất thương cảm cho cảnh không nơi nương tựa của đứa trẻ. Ông lập tức đốt hủy phiếu gán nợ kia, nhận đứa bé làm con nuôi, cũng dặn vợ rằng: "Phải nuôi nấng tốt đứa bé này, sau này lớn lên, sẽ tìm một người tốt để gả." Cô bé sau khi trưởng thành, được Đậu Yên Sơn chuẩn bị của hồi môn, rồi chọn gả cho một người chồng hiền đức.

Người hầu kia biết được chuyện này, vô cùng cảm động, liền quay trở về Đậu gia, quỳ xuống khóc lóc sám hối về sai lầm trước kia của mình. Đậu Yên Sơn không những không truy cứu chuyện cũ, mà còn khuyên hối cải làm người tốt. Người hầu trong nhà chứng kiến cảnh này thì vô cùng cảm động.

Có một buổi tối Rằm tháng Giêng năm nọ, Đậu Yên Sơn đến thắp hương bái Phật ở chùa Duyên Khánh, bỗng nhiên nhặt được một túi tiền ở bậc thang bên cạnh hậu điện, bên trong chứa hai trăm lượng bạc ròng, ba mươi lượng hoàng kim. Ông nghĩ, cái này nhất định là người khác bị thất lạc rồi.

Sáng sớm hôm sau, Đậu Yên Sơn đã vội đi đến chùa để chờ người mất của. Chỉ chốc lát sau, từ xa xa có một người mặt mày ủ rũ, vừa khóc vừa bước tới. Ông bước đến hỏi người này vì sao khóc, anh ta thật tình kể:

"Cha tôi phạm tội, sắp sửa bị đày đến vùng biên cương hoang vu sung quân. Vì để chuộc tội cho cha, tôi khẩn cầu năn nỉ tất cả mọi người thân thích, thật vất vả mới mượn được một số bạc, đều cho hết vào trong một cái trong túi, thời khắc không dám rời thân. Ai ngờ, đêm qua cùng một người bạn uống rượu, uống say về sau hoa mắt váng đầu, không biết chuyện gì xảy ra, túi tiền cũng không còn đâu nữa. Không có tiền, tôi làm sao chuộc tội cho cha, đời này sợ rằng sẽ không còn được gặp lại phụ thân rồi". Nói rồi anh ta càng gào khóc to hơn.

Nghe anh ta nói như vậy, Đậu Yên Sơn biết người này chính là người mất của; sau khi kiểm chứng, ông mời anh ta về nhà, không chỉ trả lại số bạc bị mất, còn tiếp đãi chu đáo, đồng thời tặng thêm cho anh ta một ít của cải. Người kia vô cùng xúc động, nói lời cảm tạ rồi ra đi.

Đậu Yên Sơn đã làm rất nhiều chuyện tốt. Bạn bè thân thích có tang sự mà không có tiền mua quan tài, ông đều bỏ tiền ra mai táng chôn cất chu đáo. Có nhà nghèo không có tiền gả chồng cho con gái, ông đều đứng ra giúp đỡ. Có người nghèo khó không biết làm sao để sống, ông cho vay tiền làm vốn để bán buôn.

Đậu Yên Sơn vì làm việc thiện giúp người, cho nên cuộc sống của mình cũng rất đơn giản tiết kiệm. Ông còn xây thư viện 40 gian mua mấy nghìn quyển sách. Những học trò nghèo có chí mà không có tiền theo học, thì dù có quen biết hay không, chỉ cần đến thư viện đọc sách, ông đều giúp đỡ tiền học phí và sinh hoạt. Cứ như vậy, sau khi ông xây thư viện đã đào tạo được rất nhiều nhân tài hiếu học.

Đậu Yên Sơn cố gắng tu thân tích đức, sau quả nhiên vợ ông lần lượt sinh hạ được 5 người con trai. Bởi biết được tầm quan trọng của tích đức hành thiện, cho nên Đậu Yên Sơn đối với các con bằng gia giáo nghiêm khắc đã bồi dưỡng được những người con kiệt xuất có phẩm đức. Đậu Yên Sơn sinh được 5 người con trai là Nghi, Nghiêm, Khản, Xưng, Hy, lần lượt thi đỗ bảng vàng. Năm người con trai Đậu gia đều đỗ tiến sĩ, được xưng là "Ngũ tử đăng khoa".

"Tư Mã Ôn Công gia huấn" thời Bắc Tống cũng có viết: "Tích tiền bạc để lại cho con cháu, con cháu chưa chắc đã biết giữ. Để sách lại cho con cháu, chưa chắc chúng đã đọc. Chi bằng âm thầm lặng lẽ tích âm đức, đó mới là kế sách lâu dài cho cháu con."

Đậu Yên Sơn tự lấy mình làm gương, tích âm đức, con cái noi gương học tập nên hiển đạt thành tựu, tiếng thơm lưu truyền tới muôn đời.

Mong muốn con cái thành đạt là kỳ vọng của cha mẹ, muốn vậy cha mẹ phải lấy mình làm gương, bồi đắp đạo đức phẩm hạnh, hình thành nên cái gốc để làm người, thì gia phong mới vững bền mà con cháu đời sau cũng hưng thịnh hiển đạt.

NTDTV SCREENSHOTS

Đậu Yên Sơn cố gắng tu thân tích đức, sau quả nhiên vợ ông lần lượt sinh hạ được 5 người con trai.

Đậu Yên Sơn tự lấy mình làm gương, tích âm đức, con cái noi gương học tập nên hiển đạt thành tựu, tiếng thơm lưu truyền tới muôn đời.

NTDTV SCREENSHOTS

Sự tự giác của trẻ em Nhật Bản bắt nguồn từ đâu?

TÔ MINH CHÂN

Một trường mẫu giáo Nhật Bản ở Hồng Kông đưa trẻ em đi tắm biển. Điều tuyệt vời là sau khi vui chơi, chuẩn bị ra về, các em đã tự nhặt hết rác, không để lại một mảnh nhỏ nào! Điều này cho thấy sự thành công của chất lượng giáo dục tại các trường mẫu giáo Nhật Bản khiến người ta không thể không thán phục: "Sự tự giác thật thần kỳ!"

Theo một bài chia sẻ của cư dân mạng trên nhóm Facebook "Những người bạn của Mã An Sơn", trường mầm non Nhật Bản này nằm ở Hồng Khám, Hồng Kông; dưới sự hướng dẫn của cô giáo, bọn trẻ đã đến khu vực vui chơi "Khai tâm nhạc viên" tại núi Mã An Sơn. Khi rời khỏi bãi biển Ô Khê Sa, các bạn nhỏ không những không để lại một mảnh rác, mà ngay cả rác do người khác để lại cũng được nhặt và đem đi.

Thật bất ngờ, bài chia sẻ đã thu hút sự quan tâm của cộng đồng. Nhiều cư dân mạng khen ngợi "Nền giáo dục của Nhật Bản làm rất tốt." Có người còn để lại lời nhắn: "Cảm ơn bọn trẻ đã phó xuất quên mình để làm cho bãi biển ngày càng sạch đẹp hơn. Mong rằng những ai đến bãi biển trong tương lai có thể trân quý tâm ý của bọn trẻ và đừng vứt rác nữa."

Một cư dân mạng tên Grace Wong hài hước viết: "Hai bàn tay trống không đến đây không đem theo thứ gì, nhưng khi rời đi lại mang theo đầy những bịch rác, không để lại chút rác rưởi gì trên bãi biển. Họ vẫy tay rồi theo những đám mây màu dần đường mà đi, và đồng thanh hô: 'Tạm biệt, sang năm chúng tôi lại đến!'

Kỳ thực, điều ưu tiên bậc nhất của nền giáo dục tố chất cho công dân Nhật Bản có liên quan chặt chẽ đến việc chú trọng vào văn hóa truyền thống. Người Nhật đã giữ gìn rất tốt nền văn hóa truyền thống mà họ học được từ Trung Quốc. Tên gọi đất nước Nhật Bản vốn có tên là quốc gia của người Oa Nô. Khi đó Hoàng đế Thái Tông của nhà Đường đã đặt tên cho đất nước là "Nhật Bản" dựa trên Biển Hoa Đông, vì vậy mảnh đất nơi đây mang tên này. Học sinh Nhật Bản cho đến nay đều được học các bài thơ Đường, Tống từ, Luận ngữ của Khổng Tử, v.v.

Nền giáo dục tố chất cho công dân Nhật Bản có liên quan chặt chẽ đến việc chú trọng vào văn hóa truyền thống.

Ở Nhật Bản, bạn sẽ thấy rằng phẩm chất tốt đẹp của "Nhân Lễ Nghĩa Trí Tín" trong nền văn hóa truyền thống Trung Quốc đã được truyền lại gần như toàn bộ tại nơi đây. Kyoto, thành phố lịch sử nổi tiếng ở Nhật Bản, từ kiến trúc cho đến các di tích văn hóa khác, là sự tái hiện của Trường An, cố đô của nhà Đường ở Trung Quốc. Từ những đứa trẻ mới biết đi cho đến khi tốt nghiệp đại học, cha mẹ và giáo viên sẽ dạy trẻ em Nhật Bản đối xử lịch sự lễ phép với người khác.

Ở những nơi công cộng, dù có bao nhiêu người, bạn cũng sẽ không thể nghe thấy tiếng nói to của người Nhật. Các cháu bé thỉnh thoảng quấy khóc, bố mẹ cũng kiên nhẫn nhiều lần thủ thỉ khuyên bảo dỗ dành, vì sợ ảnh hưởng đến người khác.

Ngay cả trong hoàn cảnh khó khăn của trận động đất và sóng thần 311, người dân Nhật Bản vẫn có thể buông bỏ bản thân và luôn nghĩ đến người khác. Họ xếp hàng một cách trật tự trên đường đến nơi lánh nạn, xếp hàng nhận hàng cứu trợ, xếp hàng khi đi về nhà, không có sự tranh giành, khóc lóc, hay than thở.

Như vậy nhìn lại, cũng không khó để hiểu được "tính tự giác thần kỳ" của các bạn học nhỏ Nhật Bản là đến từ đâu?

Hân Bình biên dịch

FOTOLIA

Học sinh Nhật Bản được học nền tảng lễ nghĩa, các phép xã giao cơ bản và các quy tắc khác ngay từ khi còn nhỏ. Hình ảnh cho thấy một lớp học âm nhạc của trường tiểu học Nhật Bản.

JIJI PRESS/AFP

Năm 2013, kỷ niệm hai năm trận động đất 311 ở Nhật Bản, vào 2 giờ 46 phút chiều theo giờ địa phương, là thời điểm xảy ra trận động đất 311 cách đây hai năm, tất cả người dân Nhật Bản đều dành một phút im lặng để thương tiếc các nạn nhân.

Giáo dục gia đình:

Mẹ hiền từ tích được đức

ĐỒNG HÂN

SHUTTERSTOCK

Làm người con gái tốt thì có thể biết làm người vợ tốt. Làm người vợ tốt thì có thể biết làm người mẹ tốt. Như thế cuộc sống của bạn, cuộc đời bạn sẽ là cuộc sống hạnh phúc, cuộc đời mỹ mãn.

Người vợ tốt chính là phúc khí của người chồng; người vợ hiền hậu thì sẽ trở thành người mẹ hiền từ. Chữ Mẫu (母 - mẹ) rất giống chữ Nữ (女 - phụ nữ), người mẹ chính là phụ nữ, nhưng có những điểm khác biệt.

Chữ Mẫu khác chữ Nữ ở chỗ có thêm 2 dấu chấm; hai chấm này đại diện cho em bé trong bụng; tức là người phụ nữ có thai thì trở thành người mẹ. Hai chấm này cũng biểu thị bầu vú, hình ảnh cho em bé bú. Hai chấm cũng biểu thị cho em bé nép vào lòng mẹ; hình ảnh người mẹ hai tay bế ẩm con. Hợp lại, chữ Mẫu chính là người phụ nữ hiền từ yêu thương con, là người phụ nữ vĩ đại sinh thành, nuôi dưỡng và giáo dục thế hệ sau – Người Mẹ.

Người mẹ thực sự vĩ đại, những gì người mẹ đã dành cho con, trông nom bảo vệ con, hy sinh cho con; tất cả đều là đức của mẹ. Người mẹ sinh con bao thống khổ, nhưng mẹ cảm thấy hạnh phúc. Các cô giáo dạy trẻ phải bỏ tâm sức rất nhiều, rất vất vả, nhưng khi trẻ nhỏ vui vẻ, mạnh khỏe trưởng thành, các bậc cha mẹ hài lòng thì các cô cảm thấy rất hạnh phúc.

Làm người vợ tốt như thế nào đã được đề cập ở bài trước. Khi làm người vợ tốt rồi thì bước tiếp theo sẽ là làm người mẹ tốt. Khi con gái về nhà mẹ được mẹ chăm sóc, đãi ngộ. Vậy thì khi bạn làm mẹ thì hãy đem những đãi ngộ này dành cho người khác, vì vai trò của bạn đã thay đổi rồi. Ví như khi bạn là con gái, bạn sợ côn trùng, trông thấy chúng là kêu hét âm lên, có thể chạy trốn, hoặc có khi còn chui vào lòng mẹ nữa. Nhưng khi bạn nuôi con, mà con bạn lại sợ côn trùng, bạn cũng sợ, nhưng bạn vẫn cứ can đảm nói: "Con đừng sợ, có mẹ đây!".

Bạn sẽ hiểu rằng sự mạnh mẽ của người mẹ không phải ngẫu nhiên; nó đến từ trách nhiệm bảo vệ, che chở cho con. Bạn từ vai trò người được bảo vệ trở thành người bảo vệ, đem tình thương yêu dành cho người khác. Thế nên nói người mẹ là vô cùng vĩ đại. Vậy tại sao ông Trời lại để bạn chịu khổ? Để bạn sinh con, chịu khổ, thực ra đó chính là để bạn trưởng thành, để bạn lớn mạnh.

Chúng ta đều muốn trưởng thành hơn, tốt đẹp hơn, thăng hoa lên tầm cao mới. Có một câu thơ nói lên ý đó:

Muốn xem ngàn dặm xa xôi
Hãy lên tầng nữa trông vời nước non
(Nguyên văn: Dục cùng thiên lý mục; Cánh thướng nhất tầng lâu)

Khổng Tử nói: "Ta 15 tuổi lập chí vào học tập, 30 tuổi tạo dựng được thành tựu, 40 tuổi mọi sự không còn mê hoặc, 50 tuổi hiểu được quy luật tự nhiên, 60 tuổi có thể nghe lọt tai những ý kiến bất đồng, 70 tuổi tùy ý theo lòng mong muốn, muốn làm gì thì làm cái đó, cũng không vượt ra khỏi phép tắc quy củ."

Nguyên văn: "Ngô thập hữu ngũ nhi chí ư học, tam thập nhi lập, tứ thập nhi bất hoặc, ngũ thập nhi tri thiên mệnh, lục thập nhi nhĩ thuận, thất thập nhi tòng tâm sở dục, bất du củ."

Vậy "nhĩ thuận" (nghe gì cũng lọt tai) nghĩa là gì? Tức là nghe người ta nói thế nào cũng nghe được. Người ta nói lời bất hảo thì cũng không hoài nghi là người ta không tốt với mình. Tấm lòng của ông rộng lớn, do đó "60 tuổi có thể nghe lọt tai những ý kiến bất đồng, 70 tuổi tùy ý theo lòng mong muốn, muốn làm gì thì làm cái đó, cũng không vượt ra khỏi phép tắc quy củ". Ông nghĩ gì, muốn làm việc gì liền làm việc ấy, đều không phải là việc xấu. Cuộc đời của Thánh nhân Khổng Tử cũng là một quá trình từng bước, từng bước lên cao, thăng hoa.

Hy vọng mọi người "dục cùng thiên lý mục, cánh thướng nhất tầng lâu", không ngừng thăng hoa tư tưởng. Chúng ta từ một cô con gái trở thành một người vợ, rồi lại trở thành một người mẹ, chính là từng bước từng bước thăng hoa.

Có người xếp đặt thế này: Con thứ nhất, chồng thứ nhì, cha mẹ mình thứ ba, không biết mẹ chồng thứ mấy nữa. Cách xếp đặt như thế này có tốt không? Sách "Đệ tử quy" dạy "Yêu rộng khắp" (phiếm ái chúng) – đó là yêu thương tất cả mọi người. Khi bạn yêu quý tất cả mọi người thì tất cả mọi người đều yêu quý bạn. Bạn xếp thứ tự mẹ chồng cuối cùng, thế thì mẹ chồng sẽ xếp bạn thứ nhất sao? Chúng ta xếp mỗi một người ở trước, trên thực tế là đặt mình ở phía sau. Chúng ta quan tâm đến người khác, để người khác ở chỗ cao, như thế chúng ta sẽ là người hạnh phúc.

Chúng ta từ chỗ làm cô con gái tốt, đến làm người vợ tốt, rồi làm người mẹ tốt. Như thế chúng ta lúc nào cũng là người tốt, người thiện lương. Trời luôn bảo hộ người thiện, Đạo Trời bảo đáp người chuyên cần. Chỉ cần có lòng tin thì chúng ta nhất định làm được.

Bạn trai của bạn hay chồng bạn cũng vậy; bạn đặt họ ở vị trí cao thì họ càng dành sự quan tâm cho bạn nhiều hơn. Làm người vợ tốt sẽ nhất định làm được người mẹ tốt, cuộc sống của bạn nhất định sẽ hạnh phúc.

(Bài viết của chuyên gia giáo dục văn hóa truyền thống Đông Hân đăng trên mạng Chanhkien.org)

Thanh Hà biên dịch

Để bạn sinh con, chịu khổ, thực ra đó chính là để bạn trưởng thành, để bạn lớn mạnh.

NHÂN QUẢ BÁO ỨNG

Thầy dạy học tắc trách, bị tiêu trừ lộc vận

HẠNH THI

EPOCH TIMES

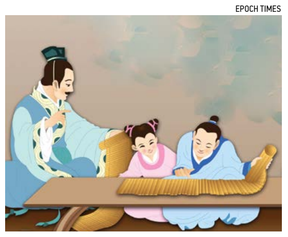

Thời nhà Thanh, ở huyện Ngân có vị thư sinh văn hay chữ tốt nhưng thi mãi vẫn không đỗ đạt. Sau đành làm thầy đồ dạy học ở nhà.

Một hôm thầy đồ bị bệnh mơ mơ tỉnh tỉnh, mộng thấy mình đến một quan phủ, nhìn kỹ phát hiện ra đây chính là âm gian.

Lúc đó có một viên quan lại đi đến, thì ra đó là người bạn đã quá cố trước đây, thầy đồ liền hỏi ông ta: "Có phải tôi thực sự đã qua đời rồi không?".

Người bạn nói: "Thọ mệnh của ông chưa hết, nhưng lộc vận đã hết rồi, e rằng cũng sẽ mau chóng phải xuống âm gian thôi".

Thầy đồ nghe vậy liền nói: "Tôi cả đời chỉ dạy học nuôi gia đình, lại chẳng làm tổn hại hoặc chà đạp ai, sao có thể đã hết lộc vận cơ chứ?"

Người bạn thở dài rồi nói: "Chính vì ông đã thu tiền, nhưng lại không dạy dỗ người ta từ tế nên mới ra nông nỗi này. m gian cho rằng đây chính là lãng phí lộc vận, thuộc loại không có công lao mà ăn không của người. Vì vậy đã tiêu giảm lộc vận của ông để bồi thường những lãng phí mà ông gây ra. Thế nên thọ mệnh của ông chưa hết nhưng lộc vận đã dùng hết rồi".

Người thầy vốn là một trong "Tam ân" gồm có "Quân - Sư - Phụ", là quan niệm được Khổng Tử nêu ra từ 2,500 năm trước. Theo Khổng Tử, địa vị của người thầy được nâng lên trên cả địa vị của người cha trong gia đình; chỉ sau Vua là đến Thầy rồi sau hết mới đến Cha. Trong xã hội xưa, người dạy dỗ con mình nhiều nhất, sâu sát nhất về kiến thức và đạo đức chính là người Thầy.

Vậy mà thầy đồ này đã thu học phí mà không dạy dỗ tròn trách nhiệm, làm lỡ thời gian công sức con em người ta, là việc hệ trọng đến sinh mệnh cả một đời người, do đó phạm lỗi này là chuyện rất nghiêm trọng.

Thầy đồ nghe xong buồn bã tỉnh dậy. Quả nhiên bệnh tình của ông không thuyên giảm, không lâu sau thì qua đời.

Trước khi lâm chung, ông đã kể lại trải nghiệm ở âm gian để cảnh tỉnh bạn bè thân thích chớ phạm sai lầm như thế này, câu chuyện từ đó được truyền tụng cho đến tận ngày nay.

(Nguồn "Duyệt vi thảo đường bút ký", Trung Dung biên dịch)

Sách "Dạy con sáng Đạo" (Minh Đạo gia huấn) viết:

Nuôi mà không dạy, là lỗi người cha
Dạy mà không nghiêm, là lỗi người thầy
Học không chuyên cần, là người con xấu
Noi theo người trước, xem xưa biết nay

Người xưa giảng rằng, trách nhiệm của người thầy đối với trò cũng như cha đối với con. Ngoài việc truyền đạt tri thức cho trò, người thầy phải làm gương cho trò về phẩm chất đạo đức, có như vậy trò mới có sự tôn kính thầy. Địa vị của người thầy được kính trọng cũng vì thế.

Câu chuyện xưa là lời cảnh tỉnh sâu sắc cho thế hệ ngày nay. Khi chủ nghĩa vô Thần lên ngôi, dù làm nghề gì người ta cũng quên mất rằng Nhân Quả là đạo lý bất biến. Chỉ vì tiền bạc mà đánh mất danh dự, sự tôn nghiêm của chức nghiệp, không những hủy hoại cả một đời con trẻ mà chắc chắn tạo nghiệp xấu cho chính mình.

Giáo dục tại Đài Loan: Dạy dỗ về đạo đức cho trẻ em

GIÂN NGUYÊN LƯƠNG

ALL PHOTOS BY EPOCH TIMES

Các bạn nhỏ tham gia vào hoạt động làm sạch bãi biển. Đồng tâm hiệp lực là chìa khóa then chốt hoàn thành khóa học.

Các em nhỏ làm quen và giao lưu với người phụ đạo.

Các em được giới thiệu về "Sáu yếu tố nghe đọc: 5W1H" (What, Who, Where, When, Why, and How)

Để nâng cao tiêu chuẩn đạo đức và trau dồi thói quen đọc sách cho học sinh, hiệp hội văn hóa Tam Tài liên kết với trường đại học Trung Nguyên tổ chức trại hè "Cùng đọc sách cùng vui – Trải nghiệm đọc sách, giáo dục đạo đức". Hoạt động lần này bao gồm 8 chủ đề đạo đức như sự quan tâm, hiếu thảo, dũng cảm, kỷ luật tự giác, trung thực, biết ơn, cống hiến, và tôn trọng.

Hội trại bắt đầu với khóa học "Tự tìm hiểu nhận thức về bản thân" để các em hiểu tại sao bản thân các em đến với hội trại trải nghiệm thực tế, đồng thời cho các em biết như thế nào là người tốt. Trong ô điền vào chỗ trống của tờ thông tin khóa học "Tôi là ai", một bạn nhỏ tự viết trả lời rằng bản thân em là "người có đức"; điều này cho thấy tâm hồn và lòng nhân ái của trẻ nhỏ như tờ giấy trắng.

Giáo dục thông qua vui chơi

Thông qua khóa học "Câu chuyện về tinh thể nước", trẻ em hiểu ra rằng những suy nghĩ tốt đẹp sẽ làm cho tinh thể nước trở nên xinh đẹp, những suy nghĩ xấu, mang theo ác niệm sẽ làm cho tinh thể nước trở nên xấu xí; vì vậy chúng ta cần bảo trì thiện niệm trong tâm.

Buổi chiếu bộ phim vừa hài hước vừa sâu lắng với những câu hỏi suy ngẫm: "Đến thế gian mà không dụng đến tài sản" khiến bọn trẻ phải suy nghĩ: Nếu hành vi thiện ác trong một đời người quyết định tương lai sau này của họ, thì chúng ta từ nay về sau nên làm những gì?

Để các em hiểu rõ về đạo lý thiện ác hữu báo và nhân quả báo ứng, bạn phụ đạo kể cho các em nghe qua video: "Vòng tuần hoàn của Thiện". Đó là, "Khi bạn giúp đỡ một người, người đó cũng tiếp tục giúp đỡ một người kế tiếp, và cứ như thế tiếp tục lan tỏa; cuối cùng sẽ quay trở lại giúp đỡ cho chính bản thân bạn."

Trong trò chơi tỷ phú, để bọn trẻ kiếm tiền trong trò chơi bằng cách tung xúc xắc qua các vòng. Trong đó mục "Cơ hội" đã bổ sung thêm yếu tố đạo đức, cho phép bọn trẻ lựa chọn giữa sở thích và đạo đức; nếu trẻ chọn làm điều xấu, tuy thu được nhiều đồng xu game hơn nhưng "thẻ người tốt" của trẻ cũng sẽ bị đóng một vết. Vậy nên hầu hết bọn trẻ đều đưa ra quyết định đúng đắn lựa chọn làm người thiện lương, "Em không muốn điểm đạo đức bị giảm bớt!" Tuy nhiên, vẫn có một số ít trẻ nhỏ không chịu tuân thủ theo quy phạm đạo đức và cuối cùng bị "cảnh sát" phạt tiền, thậm chí bị bắt còng tay. Ngoài ra, người phụ đạo trợ lý của đội còn truyền cảm hứng cho các em quan tâm đến vấn đề ô nhiễm môi trường, và cùng hẹn nhau đến làm sạch bãi biển; sau hơn một giờ làm việc vất vả, mọi người đã thu gom được hơn 7 bao rác lớn, có thể lấp đầy cả một chiếc xe tải nhỏ.

Điểm nổi bật đặc biệt thú vị của hội trại là "Phòng trải nghiệm đạo đức", bao gồm sáu cấp độ như: môi trường, lòng hiếu thảo, lòng dũng cảm, hòa bình, trung thực, và kỷ luật tự giác. Thông qua trò chơi, giúp bọn trẻ có thể hiểu được các quan niệm đạo đức khác nhau và đồng thời trực tiếp trải nghiệm thực tế. Trong khóa học, đội ngũ trợ lý không chỉ giúp các em hiểu rõ sự kính trọng mà còn hiểu rõ lòng biết ơn, và cảm nhận được công lao của cha mẹ; phụ huynh bọn trẻ khi nghe được cũng rất vui mừng và cảm động.

Thông qua việc cả nhóm đọc và thảo luận các câu chuyện các chủ đề trên báo EpochTimes, bọn trẻ ngoài việc nhận được sự hướng dẫn về các giá trị đạo đức ra, chúng cũng được giới thiệu về "Sáu yếu tố nghe đọc: 5W1H" (What, Who, Where, When, Why, and How); Thêm vào đó, còn có các hoạt động trải nghiệm thực tế cắt dán báo làm sách bỏ túi, và hướng dẫn phương pháp đọc báo, tạp chí để các em nắm bắt nội dung bài viết nhanh hơn.

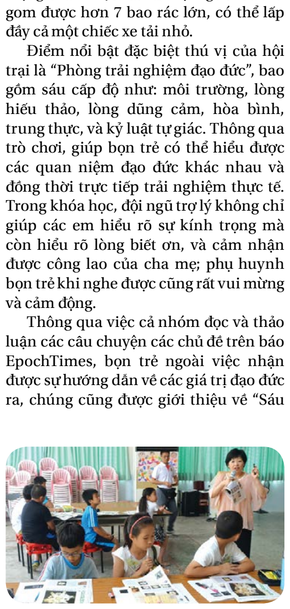

Bọn trẻ viết những lời biết ơn bằng trái tim của chúng.

Giáo dục đạo đức là điều vô cùng quan trọng; thông qua hội trại, các em nhỏ này thực sự có thể nhận ra ý nghĩa sâu xa của lòng chân thành, thiện lương nhân hậu, tính chăm chỉ chịu khó.

Cô giáo Ngô Phái Hà dạy cho các em bài học về "Câu chuyện của tinh thể nước".

Tìm thấy lòng can đảm, dũng khí đạo đức thông qua hội trại trải nghiệm

Khi nhớ lại hoạt động lần này, bạn Hoàng Vũ Tùng kể lại khi em đang chơi trò chơi tỷ phú, em đã lựa chọn việc kiếm thêm tiền dù điểm đạo đức bị trừ bớt đi; dẫn đến sau này em bị "cảnh sát" phạt tiền. Sau bài học này, em đã tự suy xét lại bản thân mình và hối lỗi; khi đó em quên mất lựa chọn đạo đức. Nếu như được chọn lại lần nữa, em mong muốn được làm một người có đạo đức. Thông qua ba ngày tham gia hội trại trải nghiệm, em đã tìm lại ý thức đạo đức cho mình. Tại phòng kiểm tra lòng hiếu thảo, em đã được lắp miếng dán điện và trải nghiệm nỗi đau của mẹ mình khi sinh con; trong lớp học tri ân, em đã gọi điện và nói với mẹ rằng: "Con cảm ơn mẹ đã sinh ra con". Em đã xúc động đến rơi nước mắt và nói: "Ba mẹ đã rất vất vả cực khổ để chăm sóc nuôi con khôn lớn."

Học sinh Lý Hựu Di cho biết bài học sâu sắc nhất em nhận được là dũng khí. Khi leo lên cầu thang em cảm thấy rất mệt mỏi và rất sợ, không có lòng tin; tuy nhiên nhờ sự cổ vũ của chị phụ đạo, em ấy đã vượt qua được và hoàn thành xuất sắc.

Quyết định làm sạch bãi biển hoàn toàn dựa trên nguyện vọng chung của các em, "Bởi vì chúng muốn bảo vệ đại dương. Bằng cách này, thiên nhiên cũng có thể được bảo vệ, đồng thời có thể xem như một sự một trải nghiệm."

Giám đốc điều hành hiệp hội văn hóa Tân Tam Tài quận Bắc Ngô Phách Hà cho biết rằng môi trường giáo dục tổng thể ngày nay không trong sáng và có nhiều bất cập. Giáo dục đạo đức là điều vô cùng quan trọng; thông qua hội trại, các em nhỏ này thực sự có thể nhận ra ý nghĩa sâu xa của lòng chân thành, thiện lương nhân hậu, tính chăm chỉ chịu khó. Hy vọng chúng có thể sống "tuân theo đạo lý", biết phân biệt đúng sai, biết trọng đức và giữ đức; từ đó dưỡng thành quan niệm "Kính Trời, kính Thần". Đây cũng là quá trình thực hành với tôn chỉ của hiệp hội: "Khôi phục luân lý đạo đức và nền văn hoá Trung Hoa chính thống".

Hoàng Úc Đình biên tập
Hân Bình biên dịch

NỤ CƯỜI
là sự khởi đầu của hạnh phúc và thiện lương

CHU HÂM VŨ

PIXABAY

Nụ cười là sự bắt đầu của hạnh phúc và cũng là khởi đầu của thiện lương.

Khi ta tặng ai đó một đóa hoa hồng, mùi hương còn lưu lại. Nụ cười cũng giống như vậy. Con người cũng không phải thánh hiền, ai có thể tránh khỏi bị mê hoặc bởi thất tình lục dục? Ai có thể không bị trói buộc bởi nỗi đau thương của danh - lợi - tình? Ai có thể nhẹ nhàng cầm lên, nhẹ nhàng bỏ xuống?

Người ngoài cuộc đều có tâm thái nhẹ nhàng. Còn ai đang ở trong vòng luẩn quẩn, làm sao có thể dễ dàng thoát khỏi? Khi sự bất lực trói buộc bản thân, khi ánh mắt tràn đầy nỗi ai oán, khi nỗi oan ức vây chặt con tim, khi cơn tức giận bóp nghẹt tâm can, thì hãy tự nhủ rằng: "Hãy dành cho mình một nụ cười".

Khi tình cảm bị tổn thương, hãy mỉm cười với chính mình, và mỉm cười với đối phương. Cho dù không thể tránh khỏi nước mắt tuôn rơi, nhưng trong nội tâm vẫn tự nhủ cần cố gắng kiên trì giữ vững. Nếu như không thể có được, vậy hãy học cách buông tay; tuy rằng không thể làm được tự nhiên phóng khoáng, hay không thể đạt đến ý nghĩa nhân sinh cao cả, nhưng, hãy bắt đầu một ngày mới bằng nụ cười. Lau đi giọt nước mắt và nở một nụ cười, dù không đủ xinh đẹp ngọt ngào, dù không đủ diêm lệ tuyệt vời, dù có nếp nhăn trên khóe mắt, thì có sao đâu? Hãy mỉm cười, đó là phương thuốc tốt nhất.

Thay vì nâng ly rượu để xua tan muộn phiền để rồi sau khi tỉnh dậy lòng càng u sầu, thì hãy thản nhiên mỉm cười; thay vì múa gươm chém nước khổ công vô ích, thì hãy nở một nụ cười, vui vẻ tự tại. Có thể duy trì nụ cười, đó chính là một cảnh giới, là một phần vui tươi, là một tấm lòng thành.

Mỉm cười là sự bắt đầu của hạnh phúc và cũng là khởi đầu của thiện lương. Trong tâm luôn tồn tại oán hận ấm ức, thì sẽ không thể nở nụ cười được. Hãy bảo trì một phần lạc quan; dù đau đớn trong tâm thì hãy cứ mỉm cười để khích lệ bản thân, và mỉm cười thiện đãi người khác.

Không cần phải cảm động đất trời, không cần phải sôi sục ý chí hăng hái chiến đấu, nụ cười tựa như ánh nắng mặt trời, hóa giải những ân oán phiền muộn. Đối với người mạnh mẽ, mỉm cười là một biểu hiện khiêm tốn hòa ái; đối với người yếu đuối, mỉm cười là vũ khí tốt nhất. Khi đối mặt với hoàn cảnh khó khăn và bất lực, vô phương giải quyết cũng không có chỗ dựa dẫm, vậy thì hãy cười lên, dệt nên niềm hy vọng cho chính mình, vì tương lai mà biểu hiện ánh ban mai cho chính mình.

Hân Bình biên dịch

Sự khác biệt trong việc giáo dục con cái của cha mẹ Hoa Kỳ và Trung Quốc

MINH ANH

Có rất nhiều điểm khác biệt giữa văn hóa Trung Quốc và Hoa Kỳ trong cách nuôi dạy con. Ví dụ, cha mẹ Trung Quốc thường áp đặt con mình học các kỹ năng mới, trong khi cha mẹ Hoa Kỳ có xu hướng đợi đến khi con mình chủ động.

Cha mẹ Hoa Kỳ là người cổ vũ, cha mẹ Trung Quốc "tiết kiệm" lời khen

Theo trang Business Insider, một phụ nữ Trung Quốc đã chia sẻ tình huống của gia đình mình như sau.

Con trai tôi sinh ra ở Hoa Kỳ, và mang hai dòng máu Trung Quốc (mẹ) và Anh Quốc (cha). Cậu bé có thể nói trôi chảy tiếng Trung Hoa, sử dụng đũa, gọi thang máy là "lift" thay vì "elevator", và tận hưởng bánh mì nóng phết bơ vào bữa sáng, nhưng cậu lại gọi New York là quê hương của mình.

Làm cha mẹ trong một gia đình đa văn hóa khác biệt rất nhiều so với trong gia đình chỉ có một loại ngôn ngữ hoặc một văn hóa ẩm thực. Năm năm trước, tôi đã đọc mải miết những cuốn sách nuôi dạy con, nhưng tôi không tin rằng có cha mẹ hoàn hảo. Chúng ta không thể chọn cha mẹ mình, nhưng chúng ta có thể chọn cách làm cha mẹ theo cách chúng ta muốn – bất kể là nền văn hóa nào.

Tôi đã từng tròn mắt khi thấy cha mẹ Hoa Kỳ khen ngợi con cái họ rằng: "Làm tốt lắm!" hoặc "Con thật tuyệt - Cha mẹ rất tự hào về con!"

Thay vì khen ngợi, tôi nhớ rằng cha tôi thường xuyên nói: "Con có thể làm tốt hơn trong lần tới nếu con làm việc chăm chỉ hơn." Tôi tự hỏi tại sao cha mẹ Hoa Kỳ lại cổ vũ con cái họ.

Nhiều nghiên cứu đã chỉ ra rằng nếu cha mẹ có thể khen ngợi các nỗ lực của con cái hơn là khen tài năng của chúng, thì sẽ tốt hơn. Tôi đã sử dụng chiến lược này với con trai mình, và cậu bé đã trả lời một cách thích thú: "Vâng, vì con đã làm việc rất chăm chỉ bằng công sức của mình."

Cha mẹ Trung Quốc sợ các con thua ở vạch xuất phát; cha mẹ Hoa Kỳ muốn các con được vui vẻ

Các bậc phụ huynh Trung Quốc đặt kỳ vọng lớn vào các con và sẵn sàng chi tiền cho con cái của họ. Ngay từ mẫu giáo họ đã sợ con mình sẽ bị thua từ vạch xuất phát. Từ khi đi học, trẻ đã phải đến các lớp học thêm môn này môn kia; cha mẹ tốn rất nhiều tiền để con đi học. Người Trung Quốc nghĩ rằng để ai đó chịu thiệt chứ không bao giờ để con cái họ chịu thiệt.

Hoa Kỳ nuôi con theo cách thả lỏng, và cần bảo đảm các con được đầy đủ dinh dưỡng cũng như môi trường sống được thoải mái. Về giáo dục từ mẫu giáo đến trung học, phụ huynh Hoa Kỳ hầu như rất khi cho con học thêm sau giờ học; họ không tiêu tốn nhiều tiền trong vấn đề giáo dục phổ thông.

Chính vì vậy, cha mẹ Trung Quốc thường có khuynh hướng đặt nặng về thành tích và điểm số. Ở quốc gia này, học sinh cạnh tranh nhau để đứng nhất lớp, hay để không thua kém bạn bè, ai điểm kém có thể bị phạt. Nhưng học sinh ở Hoa Kỳ đều giúp đỡ lẫn nhau và tự giác lập nhóm học tập. Điểm của cá nhân không nhất thiết bị công khai trước lớp.

Cha mẹ Trung Quốc bao bọc; cha mẹ Hoa Kỳ để con cái tự chịu trách nhiệm về cuộc sống của mình

Ở Hoa Kỳ, khi một đứa trẻ hỏi người cha giàu có của mình rằng: "Nhà chúng ta có giàu không ạ?" Thông thường, người cha trả lời con rằng: "Cha có tiền, con thì không. Tiền của cha là tiền do chính cha cố gắng nỗ lực để kiếm ra; tương lai con cũng có thể kiếm được tiền bằng sức lao động của chính con."

SHUTTERSTOCK

Phương pháp giáo dục con cái sẽ quyết định tương lai của con bạn. Vì vậy, hãy tỉnh táo chọn lựa và áp dụng cách dạy con phù hợp nhất với gia đình bạn.

Vì vậy đứa trẻ Hoa Kỳ sẽ phải tự nỗ lực để có được thứ chúng muốn thay vì ỷ lại vào cha mẹ. Chúng sẽ sống tự lập, trải nghiệm và trau dồi kỹ năng sống tốt hơn. Đây là quá trình chúng trưởng thành và tự xây dựng cuộc sống riêng cho mình.

Còn ở Trung Quốc hiện đại, khi một đứa trẻ hỏi cha: "Nhà chúng ta có giàu không ạ?" thì người cha trả lời rằng: "Nhà chúng ta rất giàu, tương lai số tiền này đều là của con cả."

Đứa trẻ ngay từ bé, đặc biệt là con trai, sẽ có tâm lý dựa dẫm và để ý tới số tài sản mà cha mẹ chúng để lại. Dần dần, chúng hình thành thói quen ưa hưởng thụ, lười làm việc vì nghĩ rằng tương lai mình sẽ được hưởng một số tiền rất lớn. Do đó, chúng sẽ không cố gắng để thành công, khiến tài năng thui chột. Đặc biệt, điều này có thể dẫn đến một vấn nạn khi trong nhà nhiều con cái; chúng cạnh tranh lẫn nhau để có được sự hài lòng của cha mẹ nhằm thừa kế nhiều tài sản hơn.

Cha mẹ Hoa Kỳ không được phép đánh con; cha mẹ Trung Quốc dễ dàng dùng bạo lực khi cần thiết

Ở Hoa Kỳ, đánh đập, chửi rủa trẻ nhỏ đều là bất hợp pháp. Khi tức giận, cha mẹ đánh con cái; nếu người khác biết được, rất có khả năng ngay ngày hôm sau bạn sẽ mất quyền giám hộ con cái của mình – trẻ nhỏ sẽ được đưa tới viện phúc lợi để chăm sóc – còn bạn có thể sẽ phải ngồi tù vì tội ngược đãi trẻ nhỏ.

Họ dùng phương pháp "cô lập", và "hạn chế thời gian" mỗi khi con không nghe lời. Khi con quấy khóc liên tục không có dấu hiệu dừng lại, cha mẹ Hoa Kỳ sẽ đi ra khỏi nơi đó và tiếp tục làm công việc của mình cho đến khi trẻ ngừng khóc. Khi con cái ham chơi, cha mẹ Hoa Kỳ sẽ giới hạn thời gian cho phép chúng chơi đùa; ví dụ như 5 phút: đứa trẻ sẽ bị buộc phải về nhà sau thời gian đó.

Còn ở Trung Quốc, cảnh tượng cha mẹ cầm roi, chổi, vật cứng đánh con khi con không nghe lời là chuyện bình thường. Cũng vì vậy mà nạn bạo lực gia đình ngày càng gia tăng và nghiêm trọng. Đứa trẻ không những không nghe lời mà có ấn tượng xấu về cha mẹ chúng, và sau này chúng có thể áp dụng cách tương tự trong giáo dục con cái.

Phương pháp giáo dục con cái sẽ quyết định tương lai của con bạn. Vì vậy, hãy tỉnh táo chọn lựa và áp dụng cách dạy con phù hợp nhất với gia đình bạn.

StateFarm®

Nhận bảo hiểm tuyệt vời và giá trị lớn

Làm thế nào để bảo vệ bạn, những người thân yêu của bạn và cuộc sống bạn đã xây dựng bằng bảo hiểm?

XE
NHÂN THỌ
NGÂN HÀNG
NHÀ
SỨC KHỎE
THƯƠNG MẠI

VỚI SỰ PHỤC VỤ TẬN TÌNH CỦA CÔNG TY BẢO HIỂM XE & NHÀ HÀNG ĐẦU Ở MỸ

TIẾT KIỆM ĐẾN 40%

Chào đón khách hàng đến tư vấn miễn phí
Chúng tôi nói Tiếng Việt, English, 中文, Se Hable Espanol
Chúng tôi rất vui lòng trả lời các câu hỏi của bạn

CẦN TUYỂN NHÂN VIÊN Thông thạo Anh-Việt
Xin liên lạc văn phòng hoặc ghi danh online tại
www.tommytran.sfagentjobs.com/account
281-686-0380
Email: tommy@insurewithtommy tran.com

Tommy Tran
State Farm Agent
713-270-8868
Email: tommy.tran.do9d@statefarm.com

7601 W. Sam Houston Pkwy S. Ste. 176,
Houston, TX 77036 (bên cạnh Khách Sạn Comfort Suite & Tandy Leather)

www.insurewithtommytran.com

TRÍ HUỆ CỔ NHÂN

Nguồn gốc câu 'Hậu sinh khả úy': Khổng Tử nhận cậu bé 7 tuổi làm thầy

HẠNH THI

NTDVN

Tranh minh hoạ Khổng Tử và cậu bé Hạng Thác.

Trong Tam Tự Kinh có câu: "Tích Trọng Ni, sư Hạng Thác", nghĩa là "Xưa Khổng Tử, coi đứa trẻ Hạng Thác là thầy".

Từ "Hậu sinh" chỉ lớp người trẻ, hay thanh thiếu niên. Còn "Úy" có nghĩa là khâm phục. "Hậu sinh khả úy" ý rằng lớp trẻ có thể vượt xa cha ông của họ, đáng được tôn trọng, là lời khen ngợi lớp người trẻ thông minh, giỏi giang, tương lai có thể tiến xa.

"Hậu sinh khả úy" được trích từ một câu nói của Khổng Tử trong tác phẩm Luận ngữ - Tử Hãn: "Những người thế hệ sau rất đáng kính phục, Làm sao mới biết thế hệ sau không bằng thế hệ trước đây? Nếu đến lúc 40, 50 tuổi mà vẫn không có danh tiếng gì, vậy thì họ sẽ chẳng còn gì phải kính sợ rồi."

Câu thành ngữ này liên quan một giai thoại kể chuyện Khổng Tử nhận cậu bé Hạng Thác 7 tuổi làm thầy.

Hạng Thác là thần đồng của nước Cử. Có một lần Khổng Tử gặp Hạng Thác đang ngồi chơi giữa đường, cản lối xe của mình nên xuống ngựa hỏi lý do. Không ngờ Hạng Thác trả lời: "Từ xưa đến nay, chỉ nghe nói xe phải tránh thành chứ không hề có chuyện ngược lại bao giờ".

Khổng Tử hỏi thành ở đâu, Hạng Thác chỉ tay phía trước mắt, quả nhiên nhìn thấy một thành trì trên mặt đất mà cậu đang chơi. Khổng Tử cảm thấy cậu rất thông minh nên đưa ra một loạt câu hỏi thử trí thông minh của cậu:

"Lửa nào không khói? Nước nào không cá? Núi nào không đá? Cây gì không cành? Người nào không vợ? Ai kẻ không chồng? Trâu nào không nghé? Ngựa nào không con? Trống nào không mái? Mái nào không trống? Ai là quân tử? Ai người tiểu nhân? Vật gì không dữ? Vật gì có thừa? Thành nào không chợ? Người nào không con?"

Hạng Thác không chút do dự đáp ngay: "Lửa đom đóm không khói. Nước giếng không cá. Núi đất không đá. Cây khô không cành. Tiên Ông không vợ. Ngọc Nữ không chồng. Trâu đất không nghé. Ngựa gỗ không con. Trống độc không mái. Mái độc không trống. Hiên là quân tử. Người dại tiểu nhân. Ngày Đông không đủ. Ngày Hạ có thừa. Hoàng thành không chợ. Đứa trẻ không con".

"Hậu sinh khả úy" ý rằng lớp trẻ có thể vượt xa cha ông của họ, đáng được tôn trọng, là lời khen ngợi lớp người trẻ thông minh, giỏi giang, tương lai có thể tiến xa.

Khổng Tử thấy cậu tư chất quá đỗi thông minh nên nói: "Trong xe ta có sẵn bộ Song Lục Cục, cậu có muốn chơi cùng ta không?". (Song Lục là một loại trò chơi đánh trận như chơi cờ tướng ngày nay).

Ai ngờ Hạng Thác đáp: "Nông phu mê chơi, bỏ bê mùa vụ, nho sĩ mê chơi, bỏ bê đèn sách, chư hầu mê chơi, chính sự bất an, việc này vô bổ nên cháu không màng".

Khổng Tử nghe xong rất lấy làm phục nên hỏi tiếp: "Ta muốn cùng cậu đàm luận việc bình trị thiên hạ, cậu có bằng lòng không?".

Hạng Thác lại trả lời: "Chuyện thiên hạ khỏi phải bình, vì hoặc như núi cao, hoặc như sông hồ, hoặc như vương hầu, hoặc như nô tì. Nếu san bằng núi thì chim chóc không nơi trú ngụ, lấp bằng sông hồ thì cá nhờ đâu bơi lội, bỏ chức vương hầu thì dân không người trị, bỏ nô tì thì chủ nhân không có người để sai khiến, thế nên cháu không bình luận việc thiên hạ".

Đến lượt Hạng Thác hỏi Khổng Tử 3 câu hỏi, Khổng Tử đều không thể trả lời.

Hạng Thác hỏi: "Trên trời lấp lánh những vì sao, vậy thưa Ngài hỏi sao có bao nhiêu?"

Khổng Tử đáp: "Chuyện dưới đất không thiếu gì, cớ sao lại hỏi chuyện trên trời".

Hạng Thác lại hỏi: "Vậy dưới đất có bao nhiêu ngôi nhà?".

Đức Khổng Tử lại đáp rằng: "Hỏi chuyện trước mắt chẳng phải là thực tế hơn không? Cần gì nói chuyện trời đất xa xôi".

Hạng Thác liền thưa: "Vậy thưa Ngài nếu bàn chuyện trước mắt thì Ngài có biết lông mày có bao nhiêu sợi hay không?".

Khổng Tử không trả lời, chỉ biết cười rằng: "Hậu sinh khả úy". Câu "Hậu sinh khả úy" chính là ra đời từ đây. Chuyện xưa kể rằng Khổng Tử vì vô cùng khâm phục Hạng Thác nên đã bái cậu làm thầy.

Khổng Tử học vấn uyên thâm, được người sau tôn vinh là người thầy của muôn đời, nhưng vẫn khiêm tốn học hỏi người khác, làm gương cho học trò.

Cha của Tổng thống Reagan dạy con bài học vô giá bằng 12 đô la

HẠNH THI

ALL PHOTOS IN PUBLIC DOMAIN

Tổng thống Ronald Reagan, ảnh chụp năm 1981.

Ronald Reagan khi là một thiếu niên 11 tuổi, tại Dixon, Illinois năm 1922.

Trên 70 năm trước có một chú bé 11 tuổi ham mê đá bóng, một lần vô ý làm vỡ cửa kính của một nhà hàng xóm và phải đền 12 đô la. Vào thời kỳ ấy, 12 đô la đã là một món tiền khá lớn, có thể mua được 120 quả trứng gà.

Chú bé nhận lỗi với cha mình: "Con không có tiền đền, làm thế nào bây giờ?"

Ông ôn tồn bảo con rằng: "Cha cho con vay 12 đô la này, con sẽ lao động ngoài giờ học, sau 1 năm thì trả lại tiền cho cha".

Nghe lời cha dạy, chú bé cần cù lao động, mới nửa năm đã kiếm được đủ tiền trả nợ cha.

Chú bé này về sau chính là Tổng thống Reagan.

***

Khi con cái phạm lỗi, cha mẹ thường quát mắng hoặc trừng phạt. Nhưng đó là những cách thức dễ khiến trẻ sợ hãi và tổn thương.

Đôi khi chúng ta thường quên rằng, mỗi ông bố bà mẹ đều từng là một đứa trẻ, và chúng ta cũng sợ hãi khi làm hỏng đồ hay sơ ý phạm lỗi.

Đôi khi, chúng ta cũng quên rằng, người lớn mắc sai lầm cũng nhiều chẳng kém gì con trẻ, chỉ khác là, không có ai quát mắng khi ta đã... là người lớn.

Cha của Reagan đã chọn cách làm khác, ông chấp nhận cho con trai mắc sai lầm và cho cậu một cơ hội sửa chữa, cậu bé hoàn toàn không 'thoát tội' một cách dễ dàng, mà lại có một cơ hội tuyệt vời hơn để học cách nhận ra hậu quả của sai lầm mình gây ra và có trách nhiệm để sửa chữa nó.

Đó là cách giáo dục nghiêm khắc trong sự từ bi, ôn hòa và lý trí.

Hẳn rằng, cậu bé sẽ học được từ sự giáo dục của người cha lòng bao dung, sự chân thành, và hơn hết là tinh thần trách nhiệm, tự sửa chữa những sai sót của bản thân một cách đường hoàng chính trực.

Điều đó giá trị hơn 12 đô la rất nhiều...

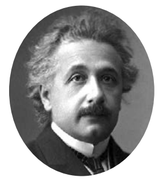

Albert Einstein năm 1921, sau khi ông nhận Giải Nobel Vật lý.

Einstein: Trở thành thiên tài từ 'đứa trẻ chậm phát triển'

LAM KHANH

ALL PHOTOS FROM PUBLIC DOMAIN

Ảnh chụp Einstein năm 3 tuổi.

Khi còn nhỏ, Einstein chậm biết nói. Sau này, ông nhớ lại: "Cha mẹ tôi lo đến mức họ phải nhờ bác sĩ khám." Ngay cả sau khi biết nói, lúc hơn hai tuổi, ông mắc một tật khiến những thành viên khác trong gia đình xem ông "gần như chậm phát triển". Đó là vì mỗi khi muốn nói điều gì, ông lẩm bẩm với chính mình trước, cho đến khi nghe rành mạch đủ để phát thành tiếng.

Người em gái mà ông rất mực quý mến nhớ lại: "Mỗi câu anh ấy nói ra, bất kể nó thông thường thế nào đi nữa, anh ấy đều lẩm nhẩm lặp lại". Theo bà, chuyện đó thật đáng lo: "Anh ấy gặp khó khăn với ngôn ngữ đến mức những người xung quanh đều sợ anh ấy chẳng bao giờ học nổi."

Sự chậm phát triển của ông lại kết hợp với tính nổi loạn bất tuân quyền uy, khiến một giáo viên đuổi học ông; còn một giáo viên khác cho rằng ông sẽ chẳng bao giờ làm nên trò trống gì.

Về chuyện phát triển chậm của mình, ông tin rằng chính điều đó cho phép ông không ngừng kinh ngạc khi quan sát các hiện tượng hàng ngày mà những người khác cho là hiển nhiên. Ông giải thích:

"Khi tôi tự hỏi làm thế nào tôi lại là người khám phá ra Thuyết tương đối, thì có vẻ nguyên do nằm ở hoàn cảnh sau đây. Những người lớn bình thường chẳng bận tâm suy nghĩ về các vấn đề không gian và thời gian. Đây là những điều mà người ta thường chỉ nghĩ khi còn nhỏ. Nhưng tôi phát triển chậm đến mức mãi đến khi trưởng thành, tôi mới bắt đầu thắc mắc về không gian và thời gian. Bởi thế mà tôi có thể tìm hiểu vấn đề này sâu hơn một đứa trẻ bình thường."

Ông thường thích suy nghĩ bằng hình ảnh, nhất là trong những thí nghiệm tưởng tượng nổi tiếng, chẳng hạn tưởng tượng ra mình đang quan sát những tia sét khi ngồi trên một tàu lửa đang di chuyển, hoặc trải nghiệm trọng lực khi đứng trong một thang máy đang rơi. Sau này, ông nói với một nhà tâm lý học: "Tôi rất hiếm khi nghĩ bằng lời. Một ý nghĩ nảy ra, và sau đó tôi mới có thể cố diễn tả nó bằng lời."

Ông may mắn được sinh ra trong một gia đình có nền tảng tri thức, có lối suy nghĩ độc lập, xem trọng giáo dục – những điều chắc chắn ảnh hưởng đến cuộc sống của ông. Cha của Einstein, ông Hermann, sinh năm 1847 tại ngôi làng Buchau ở Swabia, nơi có cộng đồng người Do Thái phát triển. Hermann thể hiện "thiên hướng toán học rõ rệt". Cha của Eintein đã sớm nhận ra ông không phải là một đứa trẻ ngốc mà chính là có đặc điểm của một nhà khoa học, luôn thích tĩnh lặng suy nghĩ và đặt ra những câu hỏi lạ lùng. Còn mẹ Einstein là một phụ nữ thông minh và hiểu biết, bà đã luôn ở bên cạnh động viên giúp ông lấy lại sự tự tin.

Em gái ông là Maria, thường được gọi bằng cái tên Maja ngắn gọn hơn nhưng lại được dùng suốt đời cô. Khi lần đầu được nhìn cô em gái mới sinh, cậu bé Albert tin rằng cô bé trông như một món đồ chơi tuyệt vời của mình. Cậu nhìn cô bé và thốt lên: "Vâng, thế những chiếc bánh xe ở đâu ạ?"

Ảnh chụp Albert Einstein năm 1893, khi ông 14 tuổi.

Dù hồi nhỏ hai anh em cãi nhau vài lần, nhưng sau này Maja đã trở thành người bạn tâm giao thân thiết nhất của ông.

Cậu bé có khuynh hướng cô độc

Gia đình Einstein sống trong một ngôi nhà tiện nghi có cây cối sum suê và khu vườn đẹp ở vùng ngoại ô Munich, một cuộc sống mang hơi hướng tầng lớp trung lưu, chí ít là trong phần lớn thời thơ ấu của Albert.

Khu vườn sau nhà Einstein thường tràn ngập tiếng cười nói của những người anh chị em họ và đám trẻ con. Nhưng ông không tham gia những trò chơi ầm ĩ đó, mà "bỏ hết thì giờ cho những việc trầm lặng hơn". Nhìn chung, ông là một người cô độc, suốt đời ông đều có khuynh hướng đó. Theo Philipp Frank, một đồng nghiệp khoa học lâu năm của ông: "Ngay từ đầu, ông ấy đã có khuynh hướng tách mình khỏi những đứa trẻ đồng lứa, đắm trong mơ mộng và đăm chiêu suy nghĩ."

Trong suốt cuộc đời mình, Albert Einstein luôn giữ được trực giác và sự kinh ngạc của một đứa trẻ.

Những nhận thức quan trọng trong thời thơ ấu thường mất dần trong ký ức. Nhưng đối với Einstein, một trải nghiệm diễn ra khi ông chừng bốn hay năm tuổi đã làm thay đổi cuộc đời ông, và khắc sâu mãi mãi trong tâm trí ông – cũng như trong lịch sử khoa học.

Một hôm, ông bị ốm, phải nằm trên giường, cha ông mua cho ông một chiếc la bàn. Về sau, ông nhớ lại mình đã phấn khích khi thấy được sức mạnh bí ẩn của nó, đến nỗi ông run rẩy và lạnh hết cả người. Việc chiếc kim nam châm chuyển động cứ như bị một trường lực ẩn nào đó tác động, thay vì thông qua phương pháp cơ học quen thuộc như chạm vào hay tiếp xúc, đã khiến ông kinh ngạc; đây chính là động lực thúc đẩy ông suốt cuộc đời. Một lần, khi nhớ lại sự việc này, ông đã viết: "Tôi vẫn có thể nhớ, hay chí ít là tôi tin mình có thể nhớ, rằng trải nghiệm này đã tạo nên một ấn tượng sâu sắc và lâu dài trong tôi. Phải có điều gì đó ấn rất sâu đằng sau mọi việc."

Mãi mãi là một đứa trẻ tò mò về bí ẩn của vũ trụ

Trong cuốn "Einstein in Love" viết về thời kỳ đầu trưởng thành của ông, khi những khám phá khoa học quan trọng của ông được thực hiện, Dennis Overbye viết "Đó là một câu chuyện mang tính biểu tượng, cậu bé run rẩy trước trật tự vô hình ẩn sau thực tại hỗn độn."

Bộ phim IQ sử dụng hình ảnh Einstein, do Walter Matthau đóng, đeo chiếc la bàn lên cổ, và hình ảnh đó là trọng tâm trong cuốn sách cho thiếu nhi có tên "Rescuing Albert's Compass" (Giải cứu chiếc la bàn của Albert) của Shulamith Oppenheim, mà cha vợ của tác giả là người đã nghe câu chuyện này từ chính Einstein vào năm 1911.

Sau khi bị mê hoặc bởi sự trung thành của chiếc kim la bàn với một trường vô hình nào đó, Einstein đã cống hiến cả đời cho các lý thuyết trường và xem đây là cách để mô tả tự nhiên. "Thuyết tương đối rộng" của ông dựa trên các phương trình mô tả trường hấp dẫn. Đến tận cuối đời, ông vẫn kiên trì viết nguệch ngoạc thêm các phương trình trường với hy vọng chúng sẽ đặt nền tảng cho một học thuyết về vạn vật. Như nhà nghiên cứu lịch sử khoa học Gerald Holton đã viết, Einstein xem "khái niệm cổ điển về trường là cống hiến lớn nhất cho tinh thần khoa học".

Trong suốt cuộc đời mình, Albert Einstein luôn giữ được trực giác và sự kinh ngạc của một đứa trẻ. Ông chưa bao giờ mất đi cảm giác ngạc nhiên trước sự kỳ ảo của các hiện tượng tự nhiên như từ trường, lực hấp dẫn, quán tính, gia tốc, tia sáng, mà những người trưởng thành thấy quá đỗi bình thường. Ông vẫn giữ được khả năng đồng thời có hai luồng suy nghĩ, băn khoăn khi thấy chúng mâu thuẫn, cũng như kinh ngạc khi phát hiện một sự thống nhất cơ bản. Sau này, ông viết cho một người bạn: "Những người như anh và tôi chẳng bao giờ già đi cả. Chúng ta không bao giờ chịu đứng yên, giống như những đứa trẻ tò mò, trước cái chốn bí ẩn vĩ đại mà chúng ta được sinh ra."

KONSTANTIN CHAGIN/SHUTTERSTOCK

Có những phép xã giao thích hợp, đem lại cho bạn ảnh hưởng, và khiến mọi người muốn kết giao với bạn.

Vì sao cư xử lịch thiệp là điều vô cùng quan trọng?

CONAN MILNER

Một số nhà nghiên cứu mô tả sự thô lỗ như một loại chất độc thần kinh dễ lây lan. Bất cứ ai, vốn từng là mục tiêu của sự thô lỗ đều biết mức tàn phá của nó ra sao. Nó có thể dày vò tâm trí bạn, và thậm chí làm thay đổi suy nghĩ của bạn. Đột nhiên, mọi người dường như đều có ý định làm tổn thương bạn.

Sự thô lỗ gây tác động nặng nề là vì nó dưới cả tiêu chuẩn của phép lịch sự cơ bản. Bạn phải nghĩ đến người khác, và nói "vui lòng" và "cảm ơn". Khi ai đó phạm phải những quy tắc rất quan trọng này với chúng ta, chúng ta vừa cảm thấy bị xúc phạm vừa bối rối. Tại sao họ lại làm điều đó? Và tại sao lại đối xử với mình như vậy?

Ngay cả khi chúng ta có thể kiểm soát được hành động trả đũa của mình, thì khoa học đã chứng minh rằng sự thô lỗ vẫn có hại cho khả năng tập trung và đưa ra quyết định của chúng ta. Một nghiên cứu cho thấy rằng một khoảnh khắc thô lỗ nhất thời làm giảm 50% năng lực của bác sĩ phẫu thuật.

Tiến sĩ Joyce Mikal-Flynn, phó giáo sư tại Đại học bang California ở Sacramento, tin rằng nếu như sự thô lỗ làm tổn hại đến suy nghĩ của chúng ta, thì cách cư xử tử tế có thể cải thiện nó. Đó là lý do tại sao bà Joyce khuyến khích sự lịch thiệp trong tất cả các khóa học của mình, đặc biệt là lớp học về khoa học thần kinh.

Bà Mikal-Flynn nói, "Trong não bộ, cách cư xử ảnh hưởng đến chất dẫn truyền thần kinh hạnh phúc, và cho phép tạo ra những kết nối cá nhân tuyệt vời. Từ cơ sở sinh hóa, cách cư xử tạo ra sự khác biệt, đem lại cho mọi người cảm giác an toàn và hài lòng."

Một số nhà nghiên cứu mô tả sự thô lỗ như một loại chất độc thần kinh dễ lây lan.

"Cách chúng ta đối xử với nhau rất quan trọng, nếu không, chúng ta sẽ sống trong một thế giới hỗn loạn.

Maryanne Parker

Thật khó để thể hiện sự tôn trọng với những người xung quanh, nếu bạn thường xuyên nhìn chằm chằm vào điện thoại của mình.

SHUTTERSTOCK

Sức mạnh của sự tôn trọng

Dường như là một việc nhỏ, nhưng cách cư xử lịch thiệp có thể là nền tảng để thành công. Bà Paige Arnof-Fenn, giám đốc điều hành của hãng tiếp thị Mavens and Moguls nói rằng bà đạt thành công trong phần lớn công việc kinh doanh của mình chỉ vì sự lịch thiệp. Quả thật một khách hàng nói với bà rằng anh ta đã thuê dịch vụ của Mavens & Mogul chủ yếu là do cách cư xử lịch thiệp của công ty, vì mọi thứ khác đều có thể học hỏi được trong công việc.

Bà Arnof-Fenn tin rằng cách cư xử lịch thiệp của mình là do bà đã lớn lên ở miền nam Hoa Kỳ, nơi những ngôn từ thanh lịch truyền thống vẫn tiếp tục tồn tại. Tuy nhiên, bà Arnof-Fenn khẳng định bạn không nhất thiết phải là một quý bà hay quý ông miền Nam thì mới phải đặt chuẩn mực cao hơn mức hiện tại.

Sự khan hiếm phép lịch sự này là điều đã truyền cảm hứng cho bà Maryanne Parker thành lập Manor of Manners, một công ty cố trụ sở tại San Diego, chuyên đào tạo các nghi thức quốc tế và ngoại giao cho trẻ em và người lớn. Trước đây, bà Parker làm việc trong lĩnh vực tài chính doanh nghiệp. Bà đã đi khắp thế giới, nhưng ở bất cứ nơi nào bà đến, bà đều nhận thấy một điều giống nhau. Đó là: nếu thiếu kỹ năng ngoại giao cơ bản thì những doanh nhân tài năng đều sẽ làm hỏng thành công của chính họ.

Bà Parker mô tả cách cư xử và phép xã giao như một loại ngôn ngữ tinh tế. Tất nhiên, có những quy tắc, nhưng chúng dễ dàng tiếp thu và bất kỳ ai cũng có thể tiếp cận. Hơn hết, chúng phục vụ một mục đích cao quý: Làm cho những người xung quanh bạn cảm thấy thoải mái.

Bà Parker khẳng định, "Phép xã giao là có tác dụng. Nó khiến mọi người muốn hợp tác với bạn."

Các quy tắc ứng xử xã hội đã được thực thi trong suốt thời cổ xưa, nhưng bà Parker tìm thấy nguồn gốc của cách cư xử và phép xã giao hiện đại là có từ thời vua Louis XIV. Là vị "Vua Mặt trời" vĩ đại của nước Pháp vào thế kỷ 17 và đầu thế kỷ 18, vua Louis có khả năng kiểm soát triều đình của mình, đơn giản là bằng cách buộc họ tuân thủ luật lệ nghiêm ngặt về trang phục và phép lịch thiệp. Các nhà quý tộc bận rộn thực hành hệ thống quy tắc xã hội phức tạp của nhà vua, đến nỗi không bao giờ có thời gian để mưu tính một cuộc cách mạng.

Khi các vị vua phải nhường chỗ cho các quan chức được bầu chọn, phần lớn nghi thức đã bị loại bỏ, và nền văn hóa ngày càng trở nên bình thường. Nhưng trong quá trình mất đi những nghi lễ gò bó của quá khứ, chúng ta cũng đánh mất cách cư xử lịch thiệp, đó là thể hiện sự tôn trọng.

Bà Parker nhận xét: "Mọi người không nhận ra rằng biết cách cư xử và giao tiếp là rất có lợi. Cách chúng ta đối xử với nhau rất quan trọng; nếu không, chúng ta sẽ sống trong một thế giới hỗn loạn."

Nói đến nghi thức thì chẳng có nghi thức nào trong sinh hoạt thường ngày như việc sử dụng loại nĩa nào cho món ăn nào hoặc nhờ chuyển lọ hạt tiêu trong bàn ăn chung cả. Những dịp trang trọng hơn có thể cần thêm một vài quy tắc, nhưng mục tiêu chính ở bất kỳ sự kiện nào chính là sự tôn trọng. Đơn giản là chỉ cần tập trung vào những điều cơ bản, bà Parker khuyên: Hãy mỉm cười, đến đúng giờ, chân thành và ăn mặc phù hợp. Hãy lịch sự hỏi ý kiến hướng dẫn nếu bạn chưa biết nên làm gì. Khi bạn được giới thiệu với một người mới, hãy đứng lên và bắt tay.

Nâng cao chuẩn mực

Cơ hội để cư xử đẹp trong giao tế xã hội nay đã mất dần, khi ngày nay chúng ta giao tiếp rất nhiều qua mạng internet [trực tuyến]. Và đó có thể là một lý do giải thích tại sao sự thô lỗ lại đặc biệt gia tăng ở trên mạng. Mặc dù chúng ta thường nghe nói rằng tính ẩn danh khuyến khích người dùng internet đưa ra những nhận xét thô tục, nhưng cũng có thể điều này liên quan nhiều hơn đến việc nhìn vào màn hình. Nghiên cứu đã chỉ ra rằng việc cư xử thô lỗ với ai đó sẽ khó hơn nhiều nếu bạn nhìn vào mắt họ.

Một trong những cách mà bà Mikal-Flynn duy trì được cách cư xử lịch thiệp trong lớp học của mình là yêu cầu mọi người cất đi các đồ dùng điện tử [như điện thoại di động]. Lúc đầu, sinh viên có thể phản ứng, nhưng cuối cùng họ sẽ tham gia vào cuộc thảo luận nhiều hơn.

Bà Mikal-Flynn đã áp dụng tiêu chuẩn này cho chính mình. Bà tuyên bố, "Nếu điện thoại của tôi vang lên trong lớp học – điều đó thật là bất lịch sự – thì mọi người trong lớp sẽ được nhận 5 điểm."

Nhưng cũng thật dễ dàng để bào chữa rằng nếu những người khác đang làm thế thì chúng ta cũng có thể làm điều tương tự. Chúng ta thường bắt chước hành vi – dù tốt hay xấu – của những hình mẫu tiêu biểu mà bản thân đã chọn.

Ông Danny Wallace – tác giả cuốn "Tìm hiểu văn hóa ứng xử thô lỗ – Chúng ta nên làm gì" – đã nhận định rằng nếu tất cả chúng ta đều kiên trì áp dụng một chuẩn mực ứng xử cao hơn, thì sự thô lỗ sẽ không thể tồn tại. Tương tự như vậy, chúng ta có trách nhiệm chỉ ra sự thô lỗ khi nhìn thấy nó, miễn là chúng ta làm như vậy một cách lịch sự. Nếu không, ảnh hưởng xấu sẽ lan rộng.

"Việc chỉ ra sự thô lỗ nhắc nhở mọi người rằng họ đang giao thiệp với xã hội rộng lớn, và để mọi sự đều tốt đẹp, chúng ta phải có sự thông cảm và biết nghĩ đến người khác. Chúng ta có sự lựa chọn: Nếu muốn duy trì nền văn minh của mình, thì chúng ta có thể chọn cách hành xử lịch sự," ông Wallace kết luận.

Yến Nhi biên dịch

Phụ nữ ngày nay liệu có cần 'giải phóng'?

SHUTTERSTOCK

ĐỒNG HÂN

Vợ chồng là gì, làm thế nào hòa hợp?

Trước tiên chúng ta nói về chữ Phụ (婦) trong từ Phụ nữ. Bên trái là một chữ Nữ (女) - nữ giới, bên phải là chữ Chửu (帚) - cái chổi. Thời cổ đại tạo chữ rất có ý nghĩa, người phụ nữ chính là liên hệ với việc nhà.

Còn chữ Nam (男) - nam giới, gồm một chữ Điền (田) - ruộng và một chữ Lực (力) - sức lực. Như vậy đàn ông phải ra đồng dốc sức lực.

Mọi người đều biết hiện nay ra ngoài làm việc đều không dễ dàng chút nào. Với phụ nữ thì việc này lại càng không dễ dàng hơn nữa, do đó nói phụ nữ ngày nay rất vĩ đại, bởi vì họ vừa ở ngoài làm việc của đàn ông, về nhà vẫn phải làm việc của phụ nữ. Thời xưa những việc nặng nhọc đều là việc của đàn ông, như đánh trận, trồng trọt, săn bắn... Còn phụ nữ ở nhà nuôi tằm dệt vải, dạy dỗ con cái, đó đều là những việc nhẹ nhàng.

Ngày nay kết hôn rồi, đàn ông đi làm, phụ nữ cũng đi làm. Khi về nhà thì việc nhà mỗi người cũng phải "gánh" một nửa. Nhưng trên thực tế chúng ta thấy đại đa số đều là phụ nữ gánh vác việc nhà nhiều hơn.

Ngày nay người ta luôn nói "giải phóng phụ nữ", nhưng đại đa số phụ nữ có thực sự được "giải phóng" không? Trái lại, gánh vác lại nặng nề hơn, tình trạng ly hôn cũng nhiều hơn. Do đó thời xưa nói, phụ nữ chủ việc trong nhà, đàn ông chủ việc bên ngoài; cương nhu hỗ trợ lẫn nhau, như thế mới hài hòa hạnh phúc.

Chúng ta hãy xem chữ Thê (妻) - vợ, trong từ phu thê, ở giữa có chữ giống chữ Chửu (帚) - cái chổi; thực ra đó là một bàn tay, có nghĩa là làm chủ ở trong nhà. Còn chữ Phu (夫) - chồng, trong từ phu thê, gồm chữ Nhất (一) - một và chữ Đại (大) - lớn. Chữ Nhất và chữ Đại cũng ghép thành chữ Thiên (天) - Trời.

Phía trên chữ Phu và chữ Thê đều có một nét ngang, đó đại biểu cái gì? Người xưa đều cài trâm, biểu thị là đã là người thành niên rồi, không phải cậu bé cô bé nữa; tức là đã có thể dựng vợ gả chồng rồi.

Chữ Phu này lại giống chữ Thiên. Ngày xưa người làm quan gọi là Đại phu. Một nước được gọi là Quốc gia, chủ của một nước (quốc) gọi là Quốc quân; vậy chủ của một nhà (gia) - thời xưa không phải nói là gia đình nhỏ - mà là Gia tộc, chủ của một gia tộc gọi là Đại phu. Do đó người chồng (phu) ở nhà giống như Trời (thiên) vậy.

Người vợ gọi là Thê, bởi vì Thê tức là tê (ngang bằng), vợ và chồng là ngang bằng. Do đó vợ và chồng là ngang bằng nhau, vợ chồng bình đẳng. Người phụ nữ cầm cái chổi không phải là kỳ thị, mà là có nghĩa làm việc nhà nhẹ nhàng.

Chữ Phụ (phụ nữ) gần âm với chữ Phục (phục vụ). Người xưa nói "Phụ nữ nghĩa là phục vụ". Thời xưa người phụ nữ là phục vụ người khác. Ngày nay sẽ có người nói, tôi việc gì phải phục vụ anh ta? Mọi người đều biết câu cổ ngữ: "Vợ hiền chồng ít họa, con hiếu cha yên lòng" (nguyên văn: "Thê hiền phu họa thiểu, tử hiếu phụ tâm an"). Con cái biết nghe lời thì cha mẹ yên lòng, thấy cô cũng nhàn nhã. Còn người vợ, chính là người phục vụ, phục vụ gia đình, giúp chồng nuôi dạy con, trông nom cai quản việc trong nhà.

Phụ nữ chủ việc trong nhà, đàn ông chủ việc bên ngoài; cương nhu hỗ trợ lẫn nhau, như thế mới hài hòa hạnh phúc.

Làm thế nào để mọi người hạnh phúc

Mọi người cũng đã biết chuyện cổ tích "Ông lão đánh cá". Ông lão đánh cá bắt được một con cá vàng. Bà vợ muốn có căn nhà. Nhà có rồi, lại muốn có cung điện. Cung điện cũng có rồi lại muốn Thần Tiên - Long Vương đến hầu hạ bà. Lòng tham vô đáy, kết quả cuối cùng trắng tay.

Một ví dụ nữa là chuyện "Ông già làm gì cũng đúng" của Andersen. Chuyện kể rằng, vợ chồng ông lão có con bò, ông dắt bò đi chợ phiên bán, trên đường gặp một người dắt một con cừu. Ông già nghĩ con cừu này tốt đấy, thế là ông nói với người ta rằng: "Tôi đổi con bò của tôi lấy con cừu của ông có được không?".

Người kia nghe vậy đương nhiên là rất mừng. Thế là ông già đổi lấy con cừu rồi lại tiếp tục đi chợ phiên. Đi được một lúc lại thấy một người ôm một con gà. Ông già nghĩ, con gà này rất tốt, thế là nói với người ta rằng: "Tôi đổi con cừu này lấy con gà có được không?"

Người ta đương nhiên là rất vui lòng đổi. Đổi xong ông liền ôm gà tiếp tục đi.

Đến chợ phiên, chuẩn bị ăn cơm, ông bước vào một quán ăn thì va phải một người thanh niên. Trên tay người thanh niên này cầm một túi táo khô héo. Ông thấy những quả táo này cũng rất tốt, thế là ông nói: "Tôi đổi con gà này lấy túi táo của cậu thì thế nào?"

Người thanh niên nghe vậy nghĩ, túi táo này vốn chỉ đem vứt đi, thế mà giờ lại có người muốn đem gà đổi táo, liền đồng ý ngay. Ông già cầm túi táo vào trong quán đặt lên bếp lửa.

Người xưa nói người vợ chính là người phục vụ, phục vụ gia đình, giúp chồng nuôi dạy con, trông nom cai quản việc trong nhà.

Ông già nghe thấy tiếng lép bép. Bởi vì mùa đông bếp lò giữ nhiệt để sưởi, ông cũng không biết. Thì ra chính tiếng lép bép của những quả táo này. Ông già trò chuyện với mọi người, kể lại những gì ông đã trải qua dọc đường, cảm thấy vô cùng vui thích.

Có hai thương gia nghe chuyện cảm thấy ông già này quá ngốc nghếch. Họ nói: "Ông còn vui thích ư, đợi lát nữa về nhà xem vợ ông có mắng ông một trận nên thân không".

Ông già nói: "Chắc chắn là không. Bà ấy sẽ không mắng tôi. Không những không mắng mà còn hôn tôi nữa."

Hai thương nhân nghe vậy bất ngờ: "Cái gì, còn hôn ông nữa ư? Sao có thể tin được?"

Thế là hai thương nhân đánh cược với ông lão: "Nếu ông về nhà mà vợ ông không mắng, lại hôn ông thì chúng tôi sẽ thua cuộc; mỗi người sẽ đưa cho một túi vàng."

Đối với hai thương nhân kia mà nói, đây là sự việc tuyệt đối không thể xảy ra. Thế là hai thương nhân thuê một cỗ xe cùng ông già về nhà. Về đến nhà ông già nói: "Tôi đổi con bò lấy một con cừu."

Bà vợ liền nói: "Ái chà, thật là tốt. Tôi đang muốn có một con cừu. Có cừu, chúng ta có thể được uống sữa cừu, lại còn cắt lông cừu đan áo len. Từ lâu tôi đã muốn đan cho ông một cái áo len rồi."

Ông già liền nói: "Nhưng tôi đã đổi con cừu lấy một con gà rồi".

Bà vợ nghe vậy rất vui mừng nói: "Ái chà, có gà thì tốt quá. Nếu có một con gà, chúng ta có thể để nó đẻ rất nhiều trứng, sau đó có thể ấp ra rất nhiều gà. Gà ấp trứng, trứng nở ra gà; sang năm chúng ta sẽ có một trại gà. Khi đó sẽ có rất nhiều gà và rất nhiều trứng."

Ông già lại nói: "Nhưng tôi lại đem gà đổi lấy túi táo héo rồi."

Bà vợ nói: "Ái chà, tốt quá. Vừa rồi tôi muốn làm cái bánh trứng gà cho ông, nên đến nhà hàng xóm mượn hành. Bà ấy không những không cho tôi mượn lại còn nói: 'Nhà chúng tôi ngay cả một quả táo khô cũng không có.' Lần này nhà chúng ta có hẳn một túi táo, tôi sẽ đem tặng bà hàng xóm hai quả."

Càng nói bà vợ càng phấn khích, cuối cùng bà xúc động hôn ông già. Hai thương nhân ngây người ra, rồi mỗi người lấy ra một túi vàng đưa cho ông già.

Trong con mắt chúng ta thì đây là đôi vợ chồng ngốc nghếch, nhưng cuối cùng họ lại thắng được hai túi vàng. Còn vừa rồi nói vợ ông lão đánh cá lại quá khôn ngoan, cuối cùng cái gì cũng không có được. Hai ông bà già "ngốc nghếch" này, họ thật sự rất hạnh phúc.

Bà vợ hoàn toàn tin nhiệm chồng. Đối với bà mà nói thì ông già làm gì cũng đúng, nên chẳng phải là không hề oán trách. Nếu người vợ cảm thấy chồng không đúng thì người vợ sẽ oán trách, hễ oán trách thì sẽ tức giận, sẽ nổi nóng. Điều này đối với bản thân cũng không tốt, đối với gia đình lại càng không tốt. Người ta nói: "Đàn ông xây nhà, đàn bà xây tổ ấm" mà!

Có tài liệu nghiên cứu cho biết, con người nổi giận trong 1 giờ thì tương đương với làm thêm giờ 6 tiếng. Nổi giận còn có nhiều thứ không tốt nữa; đó là khi con người tức giận thì thân thể sẽ sản sinh ra độc tố. Có người đã làm thí nghiệm, lấy một chai nước sạch, cho người thổi khí vào. Khi chúng ta vui mừng thì nước trong bình thường. Khi chúng ta nổi giận hoặc không vui thì nước đục. Khi bạn vô cùng bực tức thì nước rất đục. Do đó khi bạn tức giận thì cơ thể sẽ sinh ra những nhân tố không tốt.

Lại nói, khi bạn đặc biệt tín nhiệm chồng bạn thì hai người sẽ sản sinh ra cảm giác đặc biệt hạnh phúc. Do đó một người phụ nữ thì cần phải tin tưởng chồng mình.

(Bài viết của chuyên gia giáo dục văn hóa truyền thống Đồng Hân đăng trên mạng Chanhkien.org)

Thanh Hà biên dịch

Thắp sáng cuộc sống bằng lòng trắc ẩn

ALL PHOTOS COURTESY OF WATTS OF LOVE

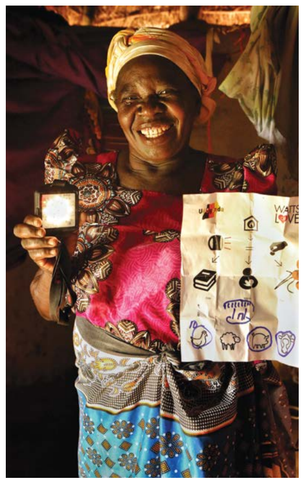

LOUISE BEVAN

Một tổ chức bất vụ lợi có trụ sở ngoài Chicago đang "thắp sáng cuộc sống" của hàng nghìn người trên thế giới đang sống trong bóng tối bằng cách cung cấp đèn bằng năng lượng mặt trời cho họ.

Mọi chuyện bắt đầu khi một bà mẹ 5 con, Nancy Economou, đi cùng chồng trong một chuyến công tác đến Philippines vào năm 2009.

"Khi ở đó, tôi gặp một cô gái trẻ bị sẹo và bỏng khắp mặt, và họ đang bôi kem đánh răng lên khuôn mặt cô", Nancy nói trong một cuộc phỏng vấn với dự án The One Of a Million.

Nancy nhớ rằng, cô đã hỏi cô gái chuyện gì đã xảy ra. Cô gái trả lời rằng cô đã bị phỏng do đèn dầu, loại đèn mà cả làng sử dụng làm nguồn chiếu sáng để làm việc.

"Tôi trở về nhà sau chuyến đi đó và cảm nhận có tiếng gọi cho sứ mệnh mang đèn năng lượng mặt trời đến cho mọi người", Nancy nói. Chậm rãi nhưng chắc chắn, giấc mơ của cô đã đạt được sự chú ý và chấp nhận.

Sau đó Nancy thành lập Watts of Love vào mùa hè năm 2012 tại Chicago. Mặc dù không có kiến thức căn bản về đèn hoặc công nghệ, cô vẫn bắt tay vào thành lập tổ chức bất vụ lợi của mình với sự cộng tác của các chuyên gia trong lĩnh vực này.

Đèn dùng năng lượng mặt trời đầu tiên của Watts of Love bao gồm một tấm pin mặt trời, có thể chơi nhạc MP3 và radio cho mọi người nghe tin tức. Năm 2018, Nancy đã thiết kế và được cấp bằng sáng chế cho một loại đèn mới, nhỏ hơn và nhẹ hơn. Một bài đánh giá về sản phẩm trên Youtube đã giải thích rằng sau 1 ngày sạc trọn vẹn dưới ánh nắng mặt trời, đèn có thể cung cấp tới 120 giờ ánh sáng ở mức cài đặt thấp nhất.

"Đèn không chỉ là ánh sáng", Watts of Love đã đăng trên Facebook. "Các tình nguyện viên dạy cho những người nhận đèn năng lượng mặt trời rằng họ có thể tiết kiệm tiền bằng cách không mua dầu hỏa nguy hiểm để thắp sáng. Họ có thể sử dụng số tiền đó để làm giàu kinh tế gia đình".

Nancy Economou, người sáng lập Watts of Love.

Gần đây, tổ chức này đang mang những sự thay đổi đến gần hơn cho các gia đình. Sau cơn bão Laura, Watts of Love đã đi đến phía tây nam Louisiana vào tháng 9, trang bị 600 đèn năng lượng mặt trời, để tìm kiếm các gia đình và cá nhân ở Hồ Charles và các cộng đồng xung quanh.

Nancy đã gây quỹ và tập hợp một nhóm gồm 10 tình nguyện viên, cùng với sự hỗ trợ của hãng United Airlines trong việc đưa đón nhóm đến và đi từ Louisiana, họ đã bắt tay vào thực hiện sứ mệnh giúp đỡ những người gặp khó khăn.

Trong một từ báo, Nancy cho biết: "Tôi đã qua rất nhiều nơi có thiên tai - ở Philippines, Nepal, Mozambique, Puerto Rico, Bahamas và Texas. Tôi đã thấy rất nhiều sự tàn phá, điều này vẫn còn lan rộng và nghiêm trọng như tôi đã từng thấy. Mọi người đang rất cần giúp đỡ".

Họ cùng nhau lên kế hoạch mang lại ánh sáng cho cuộc sống của những người tại Louisiana

Nancy nói rằng, cô biết có khoảng 1 tỷ người trên toàn thế giới rơi vào bóng tối sau khi mặt trời lặn đã làm cô ấy cảm thấy thôi thúc.

"Ai có thể nghĩ rằng bạn có thể tạo ra những thay đổi đó với một chiếc đèn chạy bằng năng lượng mặt trời?" Nancy thốt lên. "Theo nghĩa đen, bạn có thể đưa một gia đình thoát nghèo trong một thế hệ".

Các tình nguyện viên dạy cho những người nhận đèn năng lượng mặt trời rằng họ có thể tiết kiệm tiền bằng cách không mua dầu hỏa nguy hiểm để thắp sáng. Họ có thể sử dụng số tiền đó để làm giàu kinh tế gia đình.

Ngọc Thuần biên dịch

Tâm tôi vì người

FANG YUAN

Cuối tuần, tôi đến văn phòng làm thêm giờ. Cách đây vài ngày, tôi nhận được email thông báo cuối tuần sẽ có nhân viên sửa chữa điện đến làm việc. Tôi biết việc này có thể gây ồn ào ở hành lang, nhưng vì còn một số tài liệu trong máy tính văn phòng, nên tôi vẫn là cần phải đến đó.

Có lẽ mọi người được thông báo nên không ai đến văn phòng vào cuối tuần, tôi là người duy nhất. Tôi làm việc tại bàn của mình hơn một giờ, và thỉnh thoảng nghe tiếng nhân viên di chuyển kệ và sử dụng máy khoan điện trong hành lang. Tâm trí của tôi chỉ dành cho công việc, và tôi không bị can nhiều quá nhiều.

Tiếng ồn bên ngoài dần dần đến gần, tôi đoán rằng nhân viên đang làm việc bên ngoài văn phòng của tôi. Quả nhiên, một lát sau, ai đó đã mở văn phòng của tôi bằng chìa khóa từ bên ngoài. Lúc cánh cửa mở ra, tôi thấy một người đàn ông mặc quần áo lao động và đội mũ cứng bước vào, cả hai chúng tôi đều kinh ngạc nhìn nhau.

Tôi rất ngạc nhiên vì không biết rằng họ có chìa khóa để vào phòng trực tiếp, tuy nhiên tôi cũng đã gần lấy xong tài liệu trong máy tính và cảm thấy không nên ở đây thêm vì có thể làm gián đoạn công việc của họ. Anh ta cũng rất ngạc nhiên, có lẽ vì không ngờ có người làm việc ngoài giờ trong phòng mặc cho tiếng ồn bên ngoài.

Ngạc nhiên trong giây lát, người nhân viên nhanh chóng giải thích với tôi: "Một tấm panel cần được sửa và sẽ hoàn thành sớm". Tôi cũng vội vàng đáp lại và hỏi: "Tôi có nên đi không?" Anh ta mỉm cười, xua tay và đáp lại: "Không, chúng tôi đang làm phiền bạn". Trong khi nói chuyện, đồng nghiệp của anh ấy đã vào và sắp xếp thang và tấm panel.

Trước khi sử dụng chiếc búa điện, anh ấy nhắc tôi: "Sắp bắt đầu rồi, sẽ rất ồn". Tôi gật đầu và đứng dậy xem họ làm việc. Tiếng búa điện vang lên một

PIXABAY

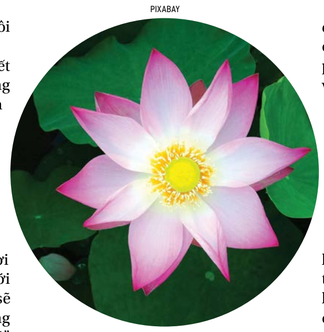

hồi, họ thi công xong ra ngoài thu dọn đồ đạc. Trước khi ra khỏi phòng, người thợ gật đầu và cười với tôi, cảm ơn vì sự hợp tác của tôi.

Kỳ thực, tôi không hợp tác làm điều gì cả, mà chỉ lịch sự chờ đợi công việc của họ hoàn thành. Sự biết ơn của họ, chủ yếu là vì tôi đã không tỏ ra mất kiên nhân trước những ồn ào về việc thi công của họ. Tôi cũng rất biết ơn vì họ đã không đổ lỗi cho tôi vì đã đến văn phòng khi không nên ở đó, và biết ơn vì họ vì đã thi công cẩn thận và giảm thiểu sự gián đoạn cho tôi.

Chúng tôi là những người xa lạ lướt qua nhau, nhưng trong cuộc trao đổi ngắn ngủi, chúng tôi đều đang nghĩ về nhau. Điều này đã khiến tôi cảm động trong một thời gian dài. Trong cuộc sống, chúng ta có thói quen nghĩ về lợi ích bản thân, lo lắng về mọi mặt và tùy theo đó mà trở nên cáu kỉnh. Khi tâm chúng ta không phải là tự tư, ích kỷ, và chúng ta đơn thuần chỉ nghĩ đến người khác, thì tâm chúng ta sẽ trở nên đặc biệt khoan dung và lý trí hơn.

Vì vậy, chúng ta nên phản tỉnh, tự suy nghĩ lại những chuyện đã qua mà điều chỉnh tâm thái của mình. Tâm tôi vì người, bản thân sẽ càng trở nên bình hòa và thế giới sẽ an bình tốt đẹp hơn.

Hân Bình biên dịch

CARDINALE MONTANO

Hãy thưởng thức món bánh ngọt có vị mặn được làm với phô mai lên men cheddar và siro nước táo với món salad rau arugula trong những ngày Thu – Đông tuyệt đẹp này.

PIXABAY

Thưởng thức món *bánh táo nướng chảo* ngày Thu – Đông

CARDINALE MONTANO

Cardinale Montano là một nhà văn tự do sống ở West Stockbridge, Massachusett. Cô thường chia sẻ sự sáng tạo của mình và lòng cảm tạ những phước lành của thiên nhiên vùng Berkshires tươi đẹp với những người bạn tốt và gia đình. Cô cũng là người sáng lập và thiết kế của LineflaxAndRoving.com, sau đây là chia sẻ của cô về cách làm món bánh táo trong ngày Thu - Đông.

Cách làm món bánh dân dã có vị mặn và rất ngon này là một cách thưởng thức táo theo mùa. Bánh này được nướng trong cùng một chảo gang được dùng để nấu thịt xông khói (bacon) và hành tây cho nhân bánh, làm cho các hương vị thật sự hòa quyện vào nhau, và giúp việc (dọn dẹp) được đơn giản hơn.

Siro nước táo có thể được bảo quản trong tủ lạnh tới một năm. Hãy cân nhắc tăng gấp đôi lượng nước táo trong công thức (bạn chỉ cần nấu thêm khoảng 30 phút thôi, hoặc cứ giữ nguyên như vậy để giảm lượng thời gian); làm thế thì bạn có thể có sẵn siro để dùng trong suốt mùa đông.

Thời gian chuẩn bị: 45 phút
Thời gian tổng cộng: 2 tiếng rưỡi
Bữa ăn cho 4 người

Đối với siro nước táo

- 1/2 gallon (1.9 lít) nước táo lên men tươi (apple cider)

Vỏ bánh

- 5 muỗng canh nước đá lạnh
- 1 muỗng nhỏ dấm táo
- 1 1/4 cup bột mì đa dụng không tẩy trắng, thêm một ít để làm bột áo
- 1/2 muỗng nhỏ muối biển
- 9 muỗng canh bơ lạt lạnh

Nhân bánh

- 3 ounces (khoảng 3 lát) thịt heo xông khói (bacon)
- 2 đến 3 củ hành tây vàng cỡ nhỏ (khoảng 10 ounces)
- 2 trái táo cỡ trung bình, nên dùng táo Honeycrisp, Cripps pink, Gala, hoặc Braebum (khoảng 12 ounces)
- Tiêu đen
- Muối biển
- 1/4 teaspoon lá thyme khô
- 3 tới 4 ounces phô mai Cheddar loại cứng

Làm siro nước táo

Dùng một nồi cỡ vừa, có đáy dày (tốt nhất là nồi gang tráng men), bật lửa lớn, đun sôi nước táo.

Giảm lửa cỡ dưới trung bình, và để cho nước táo sôi liu riu cho đến khi giảm xuống còn 1/8 lượng ban đầu – (ví dụ: 1/2 gallon nước táo nên giảm xuống còn 1 cup siro; nếu 1 gallon thì còn 2 cup) – đun khoảng 2 tiếng rưỡi. Hãy nhớ rằng diện tích bề mặt của nồi sẽ ảnh hưởng đến thời gian nấu, diện tích bề mặt của nồi càng lớn thì thời gian nấu sẽ càng nhanh.

Gần đến cuối, dùng muỗng thử siro: Siro sẽ chảy từ muỗng xuống như mật ong nóng chảy. Siro sẽ hơi đặc lại khi để nguội vì bị bốc hơi.

Trong khi nấu nước táo, bạn có thể chuẩn bị phần còn lại của công thức.

Làm vỏ bánh

Trộn nước và dấm với nhau trong một cái ly nhỏ và để trong tủ đông để làm lạnh.

Cho 1/3 cup bột vào cái tô của máy trộn bột, và cho muối vào; nhấp máy vài lần để bột quyện vào nhau.

Cắt bơ ra thành những cục nhỏ và cho vào máy trộn. Trộn cho đến khi trở thành hỗn hợp sền sệt và tạo thành một cục bột, khoảng 15 giây.

Dùng muỗng lớn hoặc nĩa hoặc tay để chia bột thành các viên bột nhỏ, và phân bố chúng xung quanh đáy bát của máy trộn. Rắc phần bột còn lại lên và nhấp máy vài lần, cho đến khi nó thành hỗn hợp bột mịn.

Rưới ba muỗng canh nước dấm lạnh lên hỗn hợp bột và nhấp máy vài lần nữa. Trước khi cho thêm nước dấm vào, kiểm tra độ đặc của bột. Khi kẹp giữa ngón tay, nó sẽ giữ chặt với nhau mà không thấy ướt. Và thêm mỗi lần một muỗng canh nước dấm nếu thấy cần, nhấp máy và kiểm tra độ đặc của bột giữa mỗi lần cho thêm nước dấm.

Cho bột ra mặt phẳng đã rắc sẵn bột áo mỏng và nhẹ nhàng nắn thành hình đĩa dày (không nhói!) Bọc nó lại trong giấy dùng để nướng bánh hoặc màng bọc plastic và để lạnh trong một giờ.

Cách làm món bánh dân dã có vị mặn và rất ngon này là một cách thưởng thức táo theo mùa.

CARDINALE MONTANO

Lần lượt xếp từng lớp nhân lên vỏ bánh: hành tây, táo, thịt xông khói.

CARDINALE MONTANO

Gấp vỏ bánh lên cạnh của nhân bánh, giống như chiếc bánh dẹt tròn đơn giản.

Làm nhân bánh

Cắt thịt heo xông khói thành những miếng to khoảng 1/2 inch.

Bóc vỏ hành tây và cắt làm đôi theo chiều dọc. Cắt ngang phần làm đôi đó thành các nửa vòng dày 1/4 inch.

Đun nóng chảo gang loại 9-inch đã chuẩn bị sẵn ở nhiệt độ hơn trung bình và xào một phần thịt xông khói, cho đến khi mé thịt hơi vàng nhưng không giòn, khoảng 3 phút. Cho thịt ra một cái chén nhỏ và để qua một bên, chừa nước thịt xông khói trong chảo lại, càng nhiều càng tốt.

Giảm lửa nhỏ lại ở mức trung bình. Cho hành cắt lát vào chảo nóng và xào, thỉnh thoảng đảo đều. Khoảng sau 5 phút, cho một ít nước vào để cho chảo nguội bớt. Nấu cho đến khi hành trở nên trong và vừa chín vàng nhưng không đậm màu, khoảng 10 phút. Cho nó ra một cái bát nhỏ và để qua một bên. Dùng khăn giấy, lau chảo cho sạch nhưng không được rửa.

Rửa sạch táo (không gọt vỏ), bổ đôi mỗi trái táo theo chiều dọc, bỏ lõi, cắt mỗi nửa này thành lát dày 1/8 cho đến 1/4 inch.

Thực hiện

Làm nóng lò ở nhiệt độ 350 độ F (175 độ C).

Đặt một miếng giấy nướng lên bề mặt bàn và cho lên đó một lớp mỏng bột áo. Cho bột đã được giữ lạnh lên giữa, lật mặt bột lại, phần có bột áo lật lên trên, và phủ lên đó một lớp giấy nướng khác.

Dùng cái lăn bột nặng, cán bột cho đến khi nó có đường kính rộng hơn khoảng 1 1/2 inch (4cm) so với chảo gang của bạn, và nên dày khoảng 1/4 inch (0.6cm).

Bỏ lớp giấy nướng trên cùng ra và úp mặt chảo xuống giữa miếng bột. Với tay của bạn ở dưới tấm giấy nướng dưới cùng, lật chảo và bột lại cùng một lúc để sao cho bột cuối cùng nằm nguyên vẹn trong chảo. lấy lớp giấy nướng bánh ra và nhẹ nhàng nắn vỏ bánh lại cho vừa khít trong chảo, để chừa lại phần bột thừa phủ lên cạnh chảo.

Rải đều hành tây đã nấu chín lên mặt vỏ bánh, xếp các lát táo lên trên hành tây và sau đó phủ lên một phần thịt xông khói đã nấu chín, rắc tiêu đen, muối và lá thyme lên trên nhân bánh.

Làm theo hình tròn xung quanh chảo, dùng tay nhẹ nhàng gấp phần bột thừa ở các mép ngoài của nhân bánh vào, dùng dao cắt bơ để nới lỏng bột khỏi thành bên của chảo, nếu cần.

Nướng khoảng 45 phút, hoặc cho tới khi vỏ bánh chín vàng. Lấy ra khỏi lò, và để nguội khoảng 20– 25 phút.

Cắt phô mai Cheddar thành những miếng mỏng. Cắt bánh thành các phần tư và cho ra đĩa, cho phô mai Cheddar lên trên và rưới lên một ít siro nước táo.

Xin mời bạn thưởng thức!

Tường Vi biên dịch

CÀ PHÊ VỢT

Nét dung dị của buổi sớm Sài Gòn

BÌNH AN

PHOTOS BY EPOCH TIMES

Một ly cà phê buổi sáng, một tờ nhật báo số mới nhất, những người bạn tâm giao cùng luận bàn thời sự, thong dong tự tại ngắm nhìn dòng người qua lại,... đó là cách mà người Sài Gòn bắt đầu thưởng thức một buổi sáng.

Từ bốn đến năm giờ sáng hàng ngày, người ta đã nghe thấy đâu đó trong các tiệm nhỏ đầu ngõ, đã vang lên tiếng lạch cạch. Hẳn là chủ quán bắc bếp nhóm củi nấu nước pha cà phê sớm bởi họ biết, người Sài Gòn rất thích dậy sớm uống cà phê để tận hưởng không khí mát lành, trong trẻo của buổi sớm mai.

Ở những con hẻm xưa của Sài Gòn, phổ biến một loại cà phê pha bằng vợt mà khi nhắc tới, người ta liền nhớ ngay đến hình ảnh một chiếc vợt dài bằng vải, một cái siêu đất để trên bếp lò liu riu lửa. Cà phê vợt cũng còn được gọi là "cà phê kho" nhờ hình thức pha chế độc đáo này. Đầu tiên người bán trụng vợt qua nước sôi cho sạch, rồi cho loại cà phê xay nhuyễn vào vợt, chế nước sôi vào, khi kéo vợt lên thì dòng cà phê chảy xuống tỏa khói và hương thơm nghi ngút. Cách pha đặc trưng như thế tạo nên một hương vị không đậm đặc như cà phê phin, mà lại vô cùng phóng khoáng như tính cách người Sài Gòn.

Có người dân Sài Gòn chia sẻ rằng, "Nhìn quán cà phê này tôi lại nhớ đến ba tôi trước năm 1975, cứ tờ mờ sáng ông lại dẫn tôi đến cuối đường gần ngã ba Hàm Tử, ông kêu một tô hủ tíu mì và một ly cà phê đen. Sau đó, ông lấy một cái dĩa đổ ra ít cà phê cho tôi uống (lúc còn nhỏ đòi uống ly giống ba, nhưng sau đó ba tôi giải thích rót ra dĩa nó nông nên mau nguội hơn). Ôi sáng tinh mơ nhấp một ngụm cà phê hòa quyện hương thơm trong buổi ban mai thì thật không gì có thể tả được cái hương vị đặc biệt trong không gian ấy".

Người Sài Gòn tìm đến cà phê vợt còn để "tán gẫu", chào ngày mới bằng những chủ đề về kinh tế, văn hóa, xã hội, nghệ thuật, ... Chỉ cần một ly cà phê, họ có thể ngồi bàn luận sôi nổi về chuyện gian lận bầu cử ở Hoa Kỳ, chính sự các nước, cho đến chuyện vô thưởng vô phạt rằng con gà nhà bà Bảy hôm qua vừa đẻ mấy cái trứng... Điều này đã trở thành nét văn hóa đặc trưng của một Sài Gòn bình dị, vừa nhâm nhi ly cà phê vừa tán gẫu, thong thả và không vội vã.

Hương vị cà phê vợt không đậm đặc như cà phê phin, mà phóng khoáng như tính cách người Sài Gòn vậy.

Nhiều người Sài Gòn vẫn giữ thói quen uống cà phê vợt mặc dù chỉ vài bước chân ra đường phố chính thì các loại cà phê "hiện đại" như Highland Coffee, Starbucks Coffee... đều đang sẵn sàng phục vụ cho dòng người vội vã.

Buổi sáng thức giấc sớm, bắt đầu bằng một điệu nhạc hay trên radio, gọi một ly phé nại (cà phê đen), hít hà hương thơm cà phê, rồi ngồi đó, thưởng thức một Sài Gòn rất riêng. Sài Gòn có thể làm nhiều người nhớ về một miền ký ức xưa cũ vô cùng đặc biệt, chỉ có những người đã sống cùng Sài Gòn, thăng trầm cùng Sài Gòn mới hiểu được vẻ đẹp thật sự của Sài Gòn, mới hiểu rằng không nơi nào tìm được cảm giác dung dị, mộc mạc, thân thiện như ở nơi đây.

COURTNEY HEDGER/UNSPLASH

5 cách để gửi lời cảm ân cùng với gia đình

BARBARA DANZA

Lễ Tạ Ơn năm nay đã đến và sau một năm thật thử thách với hầu hết mọi người theo cách này hoặc cách khác, việc thể hiện lòng biết ơn vào thời điểm này thật nhiều ý nghĩa.

Dù cho năm qua là một năm của đại dịch, thảm họa thiên nhiên, xung đột chính trị, và biến động xã hội thì chúng ta vẫn còn rất nhiều điều để tạ ơn.

Thời gian cho một năm đầy biến động sắp kết thúc và những ngày lễ đang đến gần, hãy gắn kết những thành viên trong gia đình lại gần nhau, hàn gắn những mất mát, và cùng nhau bày tỏ niềm biết ơn và cầu nguyện cho những điều tốt đẹp sắp đến.

Đây là vài cách để thực hiện điều đó:

Liệt kê danh sách những điều cần làm

Có lẽ bạn đang dán một danh sách những thứ cần mua trên tủ lạnh. Vậy thì còn một danh sách những điều bạn nên cảm tạ thì sao?

Hãy cầm bút trên tay và mời cả gia đình cùng thêm vào danh sách đó mỗi khi họ nghĩ ra điều gì mới. Bạn sẽ bất ngờ bởi danh sách này sẽ nhanh chóng dài ra.

Tạo thành chủ đề trò chuyện

Đơn giản là chỉ cần nói về lòng biết ơn như một chủ đề trò chuyện trong gia đình.

Vào mỗi bữa tối, chúng ta hãy tạo thành thói quen hỏi mọi người về điều mà bản thân cảm thấy biết ơn và khiến việc này trở thành thói quen thường lệ sau khi cùng nhau dùng bữa tối.

Đây cũng có thể là một chủ đề hay trước khi đi ngủ. Khi đã đắp chăn xong xuôi cho những đứa trẻ, bạn hãy bảo chúng kể ra vài điều mà chúng cảm thấy biết ơn. Luôn tràn ngập sự biết ơn là một thói quen sưởi ấm tâm thức của mọi người.

Trồng một cây biết ơn

Đặt một vài cành cây vào bình và cắt một số lá làm bằng bìa cứng. Đục lỗ trên mỗi chiếc lá và gắn dây để treo. Sau đó để mấy chiếc lá đó và vài cây viết trong một cái giỏ hay ở trên bàn cạnh cái bình.

Mỗi ngày, hãy cùng các thành viên trong gia đình bạn viết xuống chiếc lá vài điều mà mình cảm thấy biết ơn và treo nó lên cái cây. Khi đến Lễ Tạ Ơn, mọi người sẽ có một thứ đáng yêu để nhắc nhở bản thân về nhiều phước lành mà mình được hưởng.

Trao gửi lời cảm ân

Gửi lời cảm ân đến cho những người khác. Cảm ơn tất cả mọi người mà bạn có thể nghĩ đến: Cảm ơn cha mẹ vì đã sinh mình ra, cảm ơn người thầy vì đã giúp mình vượt qua môn toán, cảm ơn một người bạn cũ vì đã bên mình trong mọi hoàn cảnh, cảm ơn người đưa thư vì đã chuyển thư đi mỗi ngày.

Bạn có thể làm những món đồ thủ công với tấm thiệp và những món quà nhỏ, hay đơn giản chỉ là gửi một mảnh giấy ghi chú nhỏ, hoặc gọi một cuộc điện thoại để nói cảm ơn. Bạn càng làm việc này nhiều, thì càng có nhiều người bạn có thể nghĩ đến để cảm ơn.

Chúc phước lành cho ai đó

Khi bạn chìm đắm trong suy nghĩ về lòng biết ơn, bạn sẽ không mất nhiều thời gian để nhận ra rằng có rất nhiều phước lành trong cuộc sống của bạn. Hãy chia sẻ diễm phúc đó với người khác bằng cách chúc phước lành cho một ai đó.

Có thể bạn sẽ tìm thấy một gia đình cần giúp đỡ và gửi tặng họ một ít thức ăn ngon trong ngày lễ, hay dọn dẹp nhà cửa và quyên tặng đồ chơi hay quần áo đến những người khác, hoặc chia sẻ bánh quy tự làm cho ai đó cần một chút sự an ủi.

Cốt lõi về sự hào phóng và lòng nhân ái là bạn sẽ có sự tưởng thưởng khó phai trong tâm mình, và bạn sẽ nhận ra còn nhiều điều hơn thế nữa để cảm ân.

Anh Đặng biên dịch

SHAROMKA/SHUTTERSTOCK

Có nhiều cách bạn có thể làm người khác vui lên. Gia đình bạn có thể nướng một khay bánh cho ai đó hoặc tặng đồ chơi không dùng đến.